Årsrapport 2023

FRYDENBØ

Innhold

Konsernsjefens refleksjoner side **4**

Om Frydenbø Group side **10**

Organisasjon side **12**

2013 - 2023 side **14**

Strategi side **16**

Team side **18**

Bærekraft side **24**

Årsberetning side **36**

Resultatregnskap side **48**

Balanse side **49**

Kontantstrøm side **51**

Noter side **52**

Revisors beretning side **84**

Nyhetsbildet side **88**

Frydenbø - stolt støttespiller side **90**

Copyright Frydenbø Group AS. Med forbehold om trykkfeil.

Foto/illustrasjon: **Thomas Morel:** s 1, 8, 9, 22, 23 og 39.
Viktor Svantesson, ARTEC: s 2 og 33.
Trude Brun Wilhelmsen: s 4, 12, 13 og 21
Terje Bjørnsen: s 86 og 87.
Volvo: s 46. **Polestar:** s 37 **SK Brann:** s 90 og 91.

> Jeg er ydmyk over den innsatsen og engasjementet som hver enkelt medarbeider og kollega har vist gjennom 2023, og stolt over hva vi har oppnådd sammen.

Åsmund Bjørndal Heen, konsernsjef i Frydenbø Group

Konsernsjefens refleksjoner i et krevende år

2023 ble for et utfordrende år for Frydenbø-konsernet, der en rekke faktorer utenfor vår kontroll påvirket våre virksomheter betydelig. For oss i Frydenbø betyr det at vi bretter opp ermene, og gjør det som kreves for å endre kurs gjennom å ta tak i det vi kan påvirke. Det har vært jobbet godt i våre virksomheter gjennom året og jeg vil rette en stor takk for innsatsen som er lagt ned av hver enkelt i konsernet.

Med krig i Europa og høyt internasjonalt konfliktnivå ble 2023 også et krevende år med geopolitisk usikkerhet, høy inflasjon og et rentenivå som har ført til økte kostnader og store endringer i markeder. For våre forretningsområder har det medført endring og usikkerhet.

For **Frydenbø Bil** ble 2023 preget av flere utfordringer som påvirket både nybilsalg og bruktbilsalg. Ikke uventet gikk nybilsalget ned etter at det ble innført moms og avgift på elbiler fra 2023. Samtidig satte prisnedsettelser i markedet for øvrig, i kombinasjon med stor gjenkjøpsportefølje i Frydenbø Bil, press på vår virksomhet.

Aktiviteten i vår bil-divisjon har gjennom året vært høy, og det har vært jobbet godt med en rekke tiltak og operasjonelle tilpasninger for å redusere

konsekvensene av dårlig lønnsomhet i bransjen.

Flere av selskapene vi har deleierskap ble også rammet hardt. **MyCar**, som driver med bruktbil, fikk et utfordrende år, **EV Services** endte dessverre med at vi måtte begjære oppbud på tampen av året.

Til tross for at vi opplevde tøffere år enn på lenge, har vi stor tro på bransjen på lengre sikt. Vi satser, og blant en rekke lyspunkter er både nye lokaler og en utvidet portefølje av kjøretøy og større geografisk nedslagsfelt gjennom det som er det største oppkjøpet gjennom Frydenbø Bils historie; det som tidligere var Møller Bil Molde og Møller Bil Ålesund.

Etter nærmere 30 år med formidabel vekst på Minde flyttet Frydenbø Bil inn i nytt, toppmoderne bilanlegg i bilbyen på Kokstad. I et nyskapende og multifunksjonelt miljø på 4000 kvadratmeter tilbys verksted, klargjøring, vaskehaller, nybilsalg, bruktbilsalg og dekkhotell under samme tak. Konseptet er svært godt mottatt blant kunder og medarbeidere.

I **Frydenbø Marine** har vi gjennom 2023 merket en nedgang i etterspørselen i båtmarkedet, og salget har gått tregere, men etter eventyrlige år før 2023 var en oppbremsing å forvente. Vi har sterke merkevarer, et godt forhandlernettverk og en god organisasjon, og har gjennom året økt eksportandel vesentlig. Det er gledelig at våre produkter er etterspurt i utlandet, og vi får mye oppmerksomhet på internasjonale båtmesser.

Til tross for at det har vært et krevende år er resultatene ganske bra, særlig i et historisk perspektiv. Selskapets øvrige virksomhet går fremdeles godt.

For **Frydenbø Industri** har markedet holdt seg bra gjennom året, og vi opplever at selskapet er i positiv utvikling. Blant høydepunkter fra 2023 er investeringen som er gjort i Skarbøvika i Ålesund, der vi har oppgradert med en travellift for tørrsetting av båter. Den nye liften har kapasitet for båter opptil 80 tonn, og sikrer dermed at Frydenbø Industri kan levere et helhetlig servicetilbud i Ålesund.

Vi har også styrket vår tilværelse i Nord-Norge med etablering i Tromsø. Gjennom oppkjøpet av elektroselskapet Elektro og Ventilasjon AS, nå **Frydenbø Industri Tromsø**, leverer vi nå elektrokompetanse til gamle og nye kunder i nord.

Vi har også en eierandel i tyske **Schottel**, som er en av verdens største produsenter av fremdriftssystem for maritim næring. Selskapet har hatt et godt år med økt aktivitet og positive resultater knyttet til salg og leveranser, men også som en betydelig aktør i eget ettermarked.

Når konsernet vokser er det naturlig at vi ser etter muligheter også utenfor Norges grenser. Vi har derfor opprettet et selskap i Sveits, **Frydenbø Global** som vil jobbe med nye investeringsmuligheter ute i Europa. Foreløpig er det ikke gjort noen nye investeringer gjennom dette selskapet, men oppfølgingen av vår eierpost i Schottel skjer gjennom dette selskapet.

Frydenbø Eiendom har gjennom året jobbet godt med å følge opp våre leietakere og har fått mye positiv respons på aktiviteter og oppfølging. Det er gledelig at flere av våre leietakere har utvidet og forlenget samarbeidet gjennom året.

Vi jobber også med spennende utviklingsprosjekter både på Laksevåg, med utgangspunkt i området rundt Damsgård, og på Minde.

I Frydenbø er vi opptatt av å gjøre vårt for å bidra til en bærekraftig fremtid, og gjennom gjenbruksprosjektet, Føniks, har Eiendom gjennom året jobbet med å bygge opp kunnskap om ombruk og gjenbruk i organisasjonen og og å få de riktige kontaktene med på laget. Ambisjonen om en totalrehabilitering av Damsgårdsveien 127, med mål om nærmest 100% ombruk, har gitt kontoret etterspurt kompetanse og generert betydelig oppmerksomhet nasjonalt. At bygget var Frydenbøs aller første hovedkontor i sin tid, gjør bare prosjektet enda mer verdifullt og betydningsfylt for oss.

I Føniks-prosjektet jobbes det tett med **ARTEC**, som er vårt arkitektur- og prosjektadministrasjonsselskap. ARTEC sin arkitektavdeling har over en lengre periode arbeidet med flere store rehabiliteringsprosjekter, inkludert Nygårdsgaten 5, som ble ferdigstilt i 2023, samt de pågående prosjektene Castbergkvartalet og Lotheveien. Disse prosjektene har vist en økende trend for ombruk og bærekraftig utvikling av eksisterende bygningsmasse. ARTEC sin PA-avdeling har opplevd betydelig vekst i 2023 og demonstrert evne til å sikre viktige rammeavtaler. Det forventes at denne positive utviklingen vil fortsette inn i 2024.

Vi er veldig stolt av **Dr. Holms Hotel**, som viser en positiv utvikling i 2023 sammenlignet med året før. Hotellet har gjort en rekke oppgraderinger gjennom året, blant annet en totalrenovering av hotellets restaurant. Dr. Holms Restaurant gjenåpnet i ny drakt 1. desember 2023, og har blitt svært godt mottatt blant våre gjester.

Som en oppsummering vil jeg si at 2023 igjen har vist oss at Frydenbø er en solid organisasjon. Gjennom kulturen og merkevaren vi har bygget opp over flere generasjoner ser vi at vi er godt rustet til å komme gjennom det som er krevende tider som treffer bransjen som helhet, men også at vi evner å møte usikkerhet og endring med å se mulighetene og tilpasse oss.

Team Frydenbø består av dyktige og dedikerte ansatte. Vi leverer gode produkter og tjenester med sterke merkevarer og er opptatt av å være en god samfunnsaktør og lokal støttespiller.

Våre medarbeidere har gjennom generasjoner vært opptatt av å levere på våre kunder behov som en god rådgiver og samarbeidspartner og vi har tro på at dette gjør oss bedre rustet til å møte fremtiden.

Jeg vil takke alle våre medarbeidere, kunder og partnere for støtten og samarbeidet i dette året. Jeg er ydmyk over den innsatsen og engasjementet som hver enkelt har vist, og stolt over hva vi har oppnådd sammen.

Så til slutt, la oss reflektere over det vi har oppnådd, og se fremover med håp og forventning. Til tross for utfordringene, tror jeg oppriktig at det beste for Frydenbø fortsatt er i vente.

Takk for formidabel innsats, og la oss gjøre 2024 til et enda bedre år for Frydenbø-konsernet.

Åsmund Bjørndal Heen
CEO i Frydenbø Group AS

> **“ Gjennom kulturen og merkevaren vi har bygget opp over flere generasjoner ser vi at vi er godt rustet til å komme gjennom det som er krevende tider som treffer bransjen som helhet, men også at vi evner å møte usikkerhet og endring med å se mulighetene og tilpasse oss.**

“ Verdiskapning gjennom generasjoner – med hovedkontor i Bergen.

OM FRYDENBØ GROUP

MISJON
Frydenbø Group er et familieeid konsern og tar vare på sine tradisjonelle røtter som et bergensbasert selskap. Dette er ikke til hinder for å tenke globalt eller for å tenke alternative eierkonstellasjoner i det enkelte konsern. Vi har fokus på et verdiskapende eierskap og helheten er viktigere enn enkeltselskap. Frydenbøs misjon representerer gruppens virke og hvorfor vi eksisterer;

Verdiskapning gjennom generasjoner – med hovedkontor i Bergen.

Vi utnytter potensialet innenfor hvert enkelt forretningsområde som selvstendige enheter, samtidig som vi realiserer synergier ved å ligge under felles morselskap. Antall og type forretningsområder varierer over tid. Hovedretningene går i ulike konjunktursykluser, og vi tar ut effektivitetsgevinster gjennom måten vi jobber og er organisert på. På den måten oppnår vi høyere avkastning på investert kapital ved å samarbeide på tvers, der hvor det er formålstjenlig.

VERDIER
Felles verdigrunnlag i Frydenbø Group kommer til syne i hvordan vi opererer. Det gjelder like mye internt blant medarbeiderne, som mot kunder, leverandører eller samarbeidspartnerne. Vi reflekterer over hva som er etterlatt inntrykk i møte med oss og hva som skiller oss ut fra konkurrentene. Verdigrunnlaget er vårt DNA – vår felles grunnmur når det kommer til hvordan vi opererer og leder, valg vi tar og hvordan vi ter oss i møte med andre.

VISJON
Visjonen er basert på misjonen og verdiene. Visjonen er godt kjent for alle i Frydenbø, og skal merkes i møte med oss. Visjonen beskriver hvordan vi skal utgjøre forskjell og sikre forbedring gjennom utvikling. Frydenbø har en sterk visjon som symboliserer en solid virksomhet:

Vi skal skape verdier gjennom kvalitet og service i verdensklasse!

Entusiastisk

Vi brenner for jobben vår, er interessert og engasjert. Vi møter utfordringer med entusiasme, vilje til å våge, satse, prøve og feile. Vår fremtidsvisjon fordrer at vi evner å se og utnytte nye muligheter.

Ærlig

Vi er åpne og skal dyrke troverdighet, både internt og eksternt. Ærlig representerer at vi skal holde våre løfter - gjennomføre strategier og nå våre mål. Vi gjør det vi sier at vi skal.

Ansvarlig

Vi er besvisst vårt ansvar som kollega, leder, leverandør, bedrift og samfunnsaktør. Ansvarlig representerer vår måte å gjennomføre oppgaver på, vår lojalitet og lang-siktighet i vårt virke.

ORGANISASJON

Knut Herman Gjøvaag
Styreleder/eier

Jan Erik Clausen
Styremedlem

Maren Sleire Lundby
Styremedlem

Arne Mowinckel Troye
Styremedlem

STYRET

FRYDENBØ GROUP AS
Åsmund Bjørndal Heen
CEO

FRYDENBØ GROUP AS
Magnus Johannesen
Chief Investment Officer

FRYDENBØ GROUP AS
Tore Botnen
CFO

FRYDENBØ GROUP AS
Arne Kjetil Møkster
Investment Director

FRYDENBØ GROUP AS
Helene Myking
Markeds- og kommunikasjons-ansvarlig

FRYDENBØ GROUP AS
Marianne Ryan
Bærekraft- og leverandørkjede direktør

FRYDENBØ GROUP AS
Eva Fonn Alsaker
HR-direktør

FRYDENBØ BIL
Olav Aksnes
CEO

FRYDENBØ EIENDOM
Christine Flataker Johannessen
CEO

FRYDENBØ INDUSTRI
Per Jarle Røyrvik
CEO

FRYDENBØ MARINE
Trond Underhaug
CEO

FRYDENBØ GLOBAL
Knut Herman Gjøvaag
CEO

KONSERNLEDELSEN

2013-2023

Oppkjøp og salg de siste 10 årene

2013
Vi overtar Bilforum Sør AS i Kristiansand og senere Mandal Bilservice. Konsernet styrker dermed posisjonen som en av landets mestselgende Volvo-forhandlere.

2015
Divisjonen Bil & Marine har hatt en betydelig vekst de siste 6 årene, og for å sikre en fortsatt lønnsom utvikling vedtas en ny divisjonsstruktur hvor Marine skilles ut som egen forretningsenhet.

2017
I 2017 kjøpte Frydenbø Eiendom opp resterende 50 % av aksjene i Frydenborg porteføljen, og blir dermed 100 % eier av eiendommene på Minde, Kristianborg og i Åsane.

2018
Imove ble etablert i august 2018, med en 60/40 prosent eierandel mellom Frydenbø Bil AS og NEW & Company AS og noen av deres partnere. Frydenbøs eierandel flyttes senere til Frydenbø NXT.

I 2018 solgte Frydenbø sin eierandel i SCHOTTEL Nordic, men opprettholder sin eierandel i SCHOTTEL Industries GmbH med 15,24 %.

2019
I 2019 inngås det avtale om oppkjøp av Nordkapp Boats og Frydenbø blir båtprodusent gjennom fabrikken Mirage i Polen.

Frydenbø Eiendom AS blir medeier av Kokstadvegen 37 AS, med en aksjeandel på 50%. BHG Eiendom AS eier andre halvdelen.

2020
De helelektriske bilmerkene Maxus og BYD ble lansert ved utvalgte bilsentre og Frydenbø Bil åpnet et helt eget Polestar Showroom midt i Bergen sentrum.

2021
Frydenbø Bil sammen med Kverneland Bil etablerer et nytt bilkonsern MyCarGroup hvor skade- og lakkvirksomheten sammen med selvstendige bruktbilenheter inngår.

Nybygget Kilen i Tverrveien ble ferdigstilt i mai.

2021
Frydenbø etablerer seg i Vesterålen gjennom Frydenbø Industri Blokken AS. Industri leverer sin første in-line hybridløsning

Høsten 2021 kjøper Frydenbø Bil 61 % av aksjene i EV Services, et selskap som har spesialisert seg på vedlikehold og tjenester for elektriske biler.

2022
Frydenbø Marine satser videre og rigger seg for økende etterspørsel etter båtene Nordkapp og Sting. Frydenbø Boats AS blir nå hovedeier i den polske båtfabrikken Mirage Boats, hvor Frydenbøs egne merkevarer produseres.

2022
Frydenbø Bil overtar verkstedet til Høyland Auto AS på Eikangervåg, og verkstedet blir autorisert Volvoverksted.

Frydenbø Bil kjøper familieselskapet Berge & Co og blir forhandler av Volkswagen, Volkswagen Nyttekjøretøy, Audi og Škoda. Selskapet har forhandlervirksomhet i Sogn og Fjordane og på Søre Sunnmøre.

2023
Frydenbø Eiendom AS har sammen med LAB Eiendom kjøpt 100% av aksjene i Skjøndals Eiendom AS. Tomten er en naturlig forlengelse av eiendomsporteføljen på Damsgård.

2023
Frydenbø Bil kjøper Volkswagen- og Audiforhandlerne Møller Bil Molde og Møller Bil Ålesund. Salget inkluderer også Møller Bil Skadesenter Ålesund. Berge & Co endrer navn til Frydenbø Bil.

2023
Frydenbø Industri etablerer seg i Tromsø med oppkjøp av elektroselskapet Elektro og Ventilasjon AS. Selskapet endrer samtidig navn til Frydenbø Industri Tromsø, og blir Frydenbø Industris syvende lokasjon i Norge.

2023
Frydenbø Bil flytter inn på nytt toppmoderne hovedanlegg på Kokstad etter 30 år på Minde. Frydenbø har gjort store fremskritt de siste årene, og tar et sprang framover med et imponerende bilanlegg på hele 4000 kvm.

Følg utviklingen på frydenbo.no

Utvikling i omsetning og EBITDA

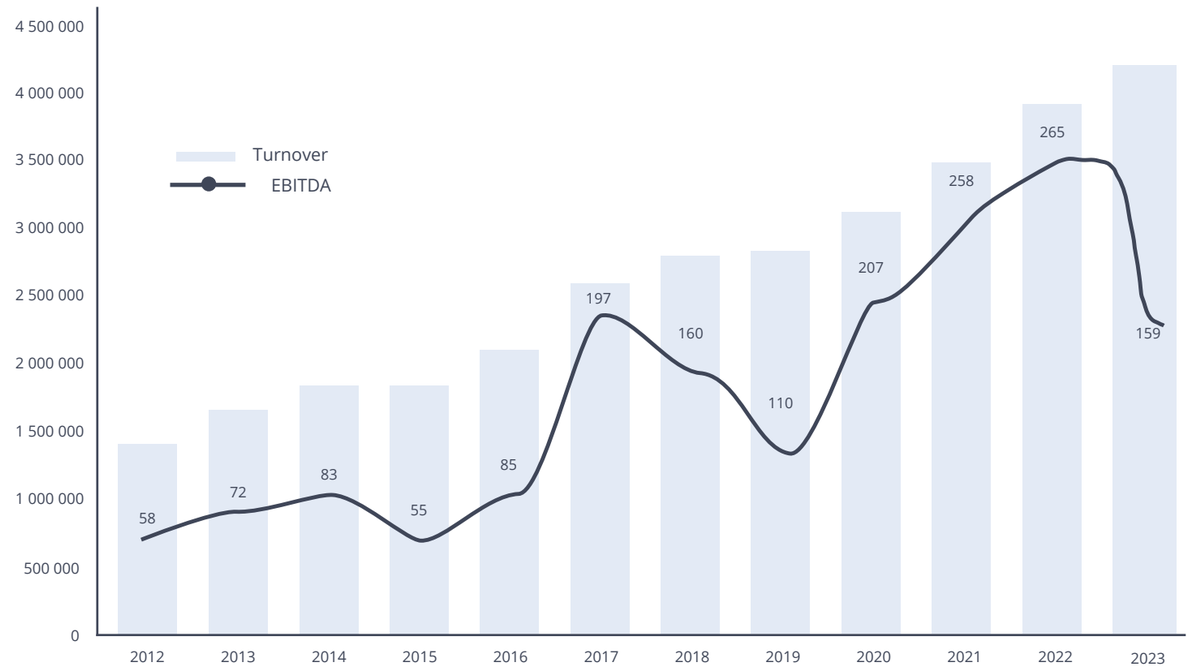

FORTSATT STERK OMSETNINGSVEKST, MEN EBITDA FALLER TILBAKE

Konsernet har hatt sterk og jevn omsetningsvekst de siste ti årene og passerte 4,4 mrd NOK i 2023. Den sterke veksten kommer av en kombinasjon av organisk vekst og oppkjøp, og er blant annet drevet av store salgsvolum og ekspansjon i Frydenbø Bil, men også Frydenbø Marine og Frydenbø Industri har vært gjennom betydelig vekst i perioden. Det har i mindre utstrekning vært salg av virksomheter, men opptil flere kjøp. I 2023 ble Frydenbø Bil Ålesund AS og Frydenbø Bil Molde anskaffet, og inngikk i konsolidert regnskap fra og med november. Se ellers øvrige historiske transaksjonene i tidslinjen over.

I pandemieårene 2021 og 2022 opplevde konsernet en voldsom økning i etterspørsel etter våre produkter innen Bil og Marine. Dette resulterer i solid vekst i omsetning og EBITDA-margin. Mot slutten av 2022 og gjennom hele 2023 begynte den brå renteoppgangen å gi betydelig effekter, og markedene for nybilsalg og båtsalg faller markant tilbake. Volummessig ble dette kompensert for at økning i bruktbilsalg, drevet av et høyt antall innbytte- og leasingbiler. Det ble derfor betydelig vekst i topplinjen også for 2023. Samlet lønnsomhet og EBITDA falt allikevel markant tilbake ettersom salg av store volum av bruktbiler ikke i tilstrekkelig grad kompenserte for sviktende salg av nybil og båt. Eiendom og Industri leverte stabilt bra i 2023 og konsernet oppnådde samlet EBITDA på 159 MNOK.

Strategi

Vår eierfilosofi er førende for strategiske fokusområder og rammer. Fokusområdene forankres gjennom målsetninger i forretningsenhetens styrer, slik at rammer, krav til leveranse og utvikling er tydelige. Krav og målsetninger tilpasses det enkelte forretningsområde i gruppen og markedene vi opererer i. Ledelse og styre i den enkelte forretningsenhet er ansvarlig for forankring og utvikling av delmål og tiltaksplaner i tråd med målsetningene.

Det overordnede strategikartet som løfter fokusområdene; Kundereise, Team og Bærekraft, skal være kjent for alle medarbeidere og samarbeidspartnere.

Vårt virke skal alltid starte med utgangspunkt i kundene og deres behov. Vi skal tilpasse oss og utvikle forretningsmodeller som sikrer at vi til enhver tid er relevante for kundene.

Team Frydenbø er vår aller viktigste ressurs, uavhengig av forretningsområde. Ved fokus på medarbeiderne og laget, skal vi sikre at vi utvikler mennesker og ledere, at vi har komplementære team og at vi våger å utfordre hverandre.

Vi har en over hundre år lang historie og vi har ambisjoner om å vokse videre de neste hundre. Da er vi avhengig av å sikre vårt bidrag til en levedyktig og bærekraftig fremtid. FNs bærekraftmål er felles rammeverk for dette arbeidet.

Strategiske fokusområder:

Kundereise

Være relevante for kundene og sikre alle kontaktpunkt.

Team

Medarbeiderne skal være Frydenbøs viktigste ressurs i fremtidig strategi.

Bærekraft

Sikre vårt bidrag til en levedyktig og bærekraftig fremtid.

“ Vi skal skape verdier gjennom kvalitet og service i verdensklasse!

Team

Team er ett av tre strategiske fokusområder, på tvers av konsernets fem divisjoner.

Hos Frydenbø streber vi etter å være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg de beste talentene. Vi jobber for å være en foretrukken arbeidsgiver gjennom god onboarding, et godt arbeidsmiljø, attraktive velferdsordninger, solid ledelse og gode utviklingsmuligheter.

Konsernet har en felles HR-avdeling som arbeider på tvers av divisjonene og sikrer en enhetlig HR-policy. Våre ansatte skal føle tilhørighet til sitt selskap, samtidig som de opplever å være en del av et stort og solid konsern med felles verdier. Gjennom vårt HR-arbeid legger vi til rette for et godt arbeidsmiljø, høy medarbeidertilfredshet og kontinuerlig kompetanseutvikling.

Vi legger stor vekt på å ha effektive prosesser og verktøy for rekruttering, onboarding, varsling, medarbeiderundersøkelser og lederutvikling. Dette bidrar til å skape et inkluderende og produktivt arbeidsmiljø, hvor alle ansatte kan trives og utvikle seg.

MEDARBEIDERUNDERSØKELSER

Siden 2018 har konsernet gjennomført årlige medarbeiderundersøkelser for å måle aspekter som arbeidsmiljø, arbeidsoppgaver, kompetanse, trivsel, medarbeiderrelasjoner, ledelse, informasjon og kommunikasjon, samt lojalitet. Disse undersøkelsene gjennomføres i alle våre selskaper, som hver mottar sine egne rapporter.

SCORE PÅ LEDELSE I MEDARBEIDERUNDESØKELSE

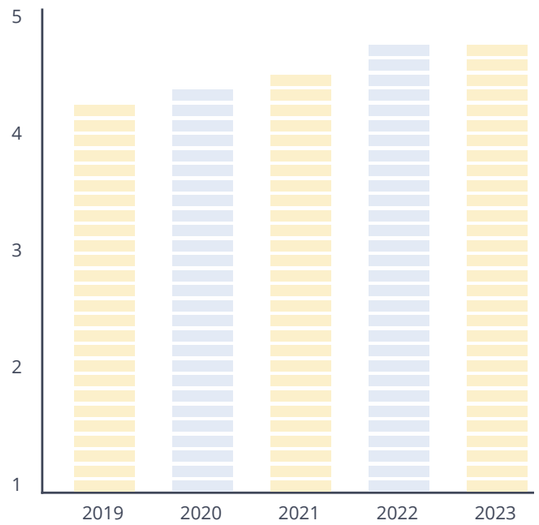

Vi er stolte av å kunne rapportere at medarbeidertilfredsheten på konsernnivå har økt kontinuerlig siden den første målingen. I 2023 oppnådde vi en score på 4,36 av 5. Etter undersøkelsen blir resultatene presentert for medarbeiderne, og hver avdeling fokuserer på områder som kan forbedres.

I tillegg til den årlige undersøkelsen, gjennomfører vi en kortere Puls-undersøkelse for å følge opp og sikre at de iverksatte tiltakene gir ønskede resultater og at vi er på rett vei med våre forbedringstiltak.

LEDERUTVIKLING

Frydenbø har gjennom flere år hatt fokus på lederutvikling. Ved utgangen av 2023 hadde 54 ledere i konsernets bildivisjon og 35 ledere i industridivisjonen fullført et lederutviklingsprogram. Programmet, som primært er digitalt, varer i ett år. I april 2024 vil 15 ledere fra konsernets nye selskaper i 2023 starte på tilsvarende program.

Vårt fokus på lederutvikling har også vist seg i en positiv trend i denne kategorien i våre undersøkelser i perioden 2019-2022.

HELSEFREMMENDE TILTAK

I Frydenbø har vi rabattavtaler med ulike treningssentre, og alle ansatte får støtte til trening gjennom delvis dekning av treningsavgiften.
Vi oppfordrer og motiverer til fysisk aktivitet ved at ansatte deler små og store aktiviteter i gruppen «Sprek og Fryd» på Workplace. I tillegg har vi arrangementer som f.eks skidag og deltakelse i Rosasløyfe-løpet og Skarverennet.

Team Frydenbø stilte sterkt i Rosasløyfe-løpet i oktober 2023.

MANGFOLD OG LIKESTILLING
Frydenbø skal være et konsern som fremmer likestilling og mangfold i arbeidsstokken. Aktivt arbeid på dette området vil også bidra til at vi blir en attraktiv arbeidsgiver.

Våre største selskaper innenfor delkonsern Bil og Industri har en aktivitets- og redegjørelsesplikt i arbeidet med likestilling og mot diskriminering. Vi følger en lovbestemt metode i fire trinn, som blant annet inkluderer kartlegging av lønn og ufrivillig deltid annethvert år. Selskapene redegjør for kjønnslikestilling og ikke-diskriminering i likestillingsredegjørelser som publiseres på deres nettsider.

Dette arbeidet startet i 2021 og har blitt videreført i 2022 og 2023 i samarbeid med ansattrepresentanter og med forankring i styret. Vi har undersøkt om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindringer for likestilling og mangfold i virksomheten, og utarbeidet handlingsplaner for nødvendige tiltak.

75% svarprosent på våre medarbeiderundersøkelser

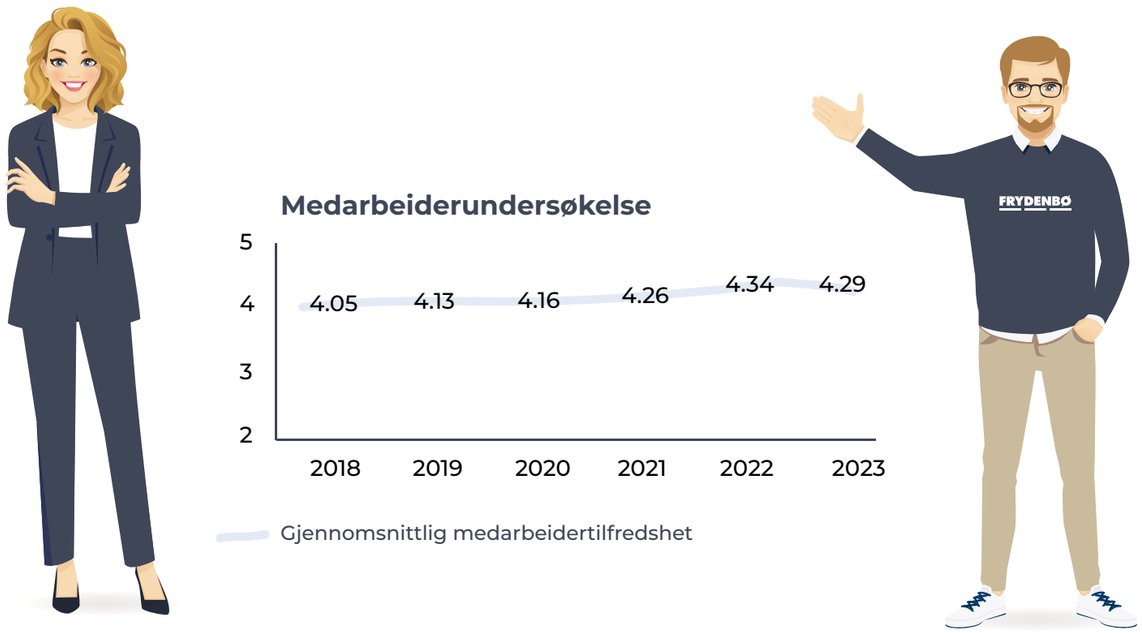

Eva Fonn Alsaker - HR-direktør

Kanalveien 19

Bærekraft

Konsernet har i 2023 jobbet videre i tråd med bærekraftstrategi som ble lagt i 2022, og vi har vært aktive deltakere i bærekraftnettverk, som Future PROOF, PwC bærekraftnettverk og DN Sustainability.

Konsernovergripende prioriterte aktiviteter i 2023 var gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og redegjørelser i tråd med Åpenhetsloven, samt videreutvikling av system, rutiner og kompetanse knyttet til risikovurderinger og oppfølging av leverandørkjedene.

De enkelte divisjonene har, i tillegg til klima- og miljørapportering, hatt fokus på å fortsette utviklingen av bærekraftige forretningsstrategier.

I Frydenbø Industri har elektriske fremdriftssystemer til kundene våre hatt det største fokuset. I Frydenbø Bil fokuseres det sterkt på elektriske biler og reparasjon og service av bilbatterier, i Frydenbø Eiendom har energioppfølging og gjenbruk av byggematerialer og inventar høyt fokus og Frydenbø Marine jobber med tiltak og konsepter med mål om å redusere CO2-utslipp for fritidsbåter.

KONSERNETS BÆREKRAFTPOLICY

Frydenbø Group sin bærekraftpolicy sier overordnet at:

«Frydenbø Group tar miljø- og samfunnsansvar på alvor og har som målsetting å bidra aktivt til en bærekraftig utvikling.

Bærekraft skal hensyntas i alle forretningsprosesser og de enkelte selskapenes ledelse har ansvar for å sette selskapsspesifikke mål, samt å måle og rapportere på disse. Bærekraft skal ivaretas både ifm.:

- *Egen virksomhet*
- *Leverandørkjede og forretningsforbindelser*
- *Investeringer*

Frydenbø skal aktivt søke etter og implementere endringer i våre verdikjeder for å gjøre disse mer bærekraftige. Endring mot forretningsmodeller som bidrar på bedre måter til bærekraft for våre kunder har høyt fokus.

Våre verdier - entusiastisk, ærlig og ansvarlig - skal kjennetegne hvordan vi jobber med bærekraft i konsernet.

I arbeid med bærekraft skal vi dele kunnskap og være mest mulig transparente både internt og eksternt for å styrke vår endringskapasitet og oppnå best mulig effekt av gode idéer og/eller løse utfordringer raskere.»

Andre vesentlige punkt fra vår policy er listet opp nedenfor:

- Vi skal etterleve internasjonale standarder for næringsliv og menneskerettigheter, som UN General Principles for Business & Human Rights (UNGP) / OECD's retningslinjer for internasjonale selskaper
- Det skal settes konkrete mål for likestilling, inkludering og mangfold i alle selskap
- Ambisjon om å bidra til vesentlige kutt i CO2-utslipp innen 2030

Frydenbø har siden 2018/2019 hatt fokus på bærekraft. Det jobbes godt med mange og varierte forbedringstiltak og gjennom 2023 har konsernet hatt fokus på å sikre et tydelig eierskap til bærekraft og riktig organisering og kompetanseheving på bærekraft i linjen.

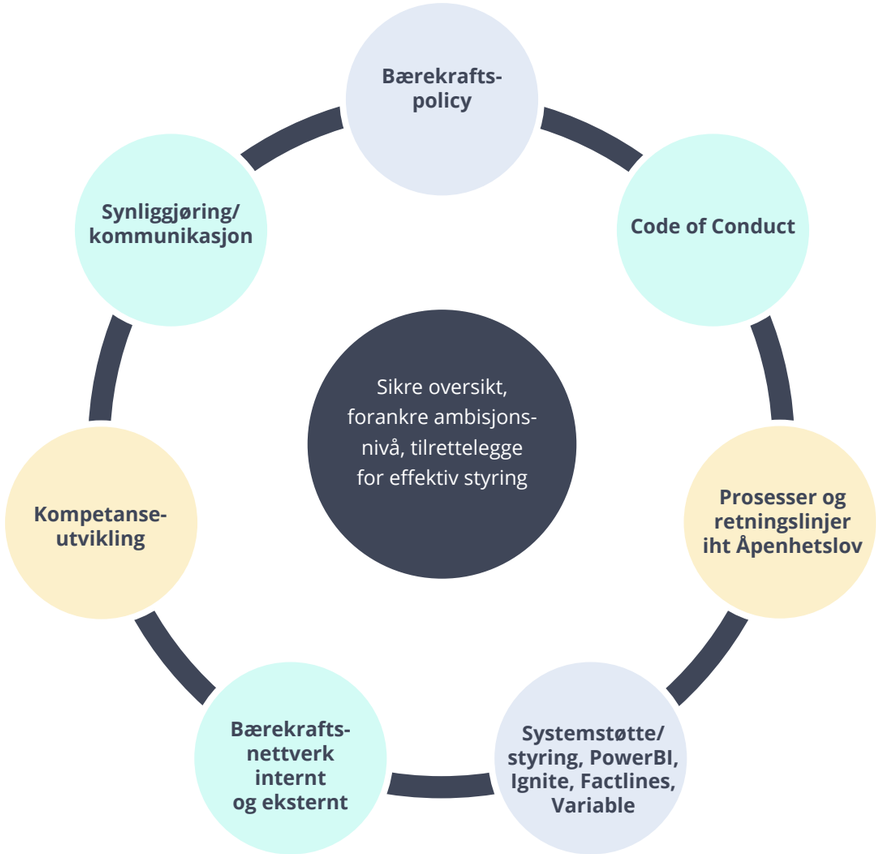

KONSERNETS ARBEID MED MILJØ OG KLIMA

Frydenbø har et sterkt fokus på forretningsutvikling mot grønne verdikjeder. I samarbeid med konsernets leverandører og forretningspartnere drives det utviklingsaktiviteter for å utvikle mer miljøvennlige og bærekraftige produkter og tjenester. Eksempler på dette er tatt med under de enkelte divisjonene sine kapitler.

Alle divisjonene har nå selskap som er miljøsertifiserte, enten som Miljøfyrtårn eller etter ISO14001.

Frydenbø Industri videreførte i 2023 sitt samarbeid med teknologiselskapet Variable om et operasjonelt klimaregnskap, hvor vi også samarbeidet med et antall leverandører om registrering av aktivitetsdata i løsningen, og hvor oppfølging og dialog med leverandørene har skapt fokus på reduksjoner i CO2-utslipp hos våre leverandører.

KONSERNETS ARBEID MED SOSIAL BÆREKRAFT

Frydenbø har jobbet aktivt i mange år med tiltak for å sikre sosial bærekraft både i egen virksomhet og ved å stille krav til leverandører. Konsernet stiller krav til HMS, miljø, og etikk og samfunnsansvar hos våre leverandører, og dette kommuniseres og følges opp i innkjøpsprosesser og gjennom digital selvrapportering fra leverandører.

I 2023 har vi samarbeidet med Factlines om denne rapporteringen, men det er tatt beslutning om å samle all dokumentasjon om oppfølging i leverandørkjeden i Ignite fra 2024.

Verified by Factlines. 2023

Frydenbø Group AS er kvalifisert til Factlines nye verifiseringsmerke for åpenhetsloven.

Merket deles ut til virksomheter som viser at de aktivt jobber med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjede. Det dokumenterer at Frydenbø har iverksatt prosesser for regelmessig kartlegging, vurdering av risiko og planer for oppfølgingsaktiviteter med hjelp av Factlines programvare.

Konsernet jobber aktivt med å øke kvinneandelen i selskapene og med å sikre at det ikke skjer diskriminering, ref. våre likestillingsredegjørelser iht. aktivitets- og redegjørelsesplikten. Det er også stilt krav i vår bærekraftpolicy at alle divisjoner skal etablere egne mål knyttet til likestilling og mangfold.

Konsernet forplikter seg tydelig til å arbeide for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjedene våre, og vi har også gjennom 2023 vært aktive deltakere i Future-PROOF samarbeidet. Future-PROOF har ila 2023 blitt et nettverk på ca 40 bedrifter, og Rafto-stiftelsens bidrar med svært god kompetanseutvikling i dette nettverket – i tillegg til verdien av praktisk erfaringsdeling på tvers av deltaker-bedriftene.

I 2023 har alle divisjonene i konsernet gjennomført aktsomhetsvurderinger og publisert redegjørelser (i tråd med Åpenhetsloven) om arbeidet med å sikre menneskerettigheter og anstendig arbeid.

De bærekraftansvarlige i divisjonene har, sammen med bærekraft- og leverandørkjededirektøren i Group, benyttet Ignite som verktøy for å innhente et økende antall signerte Code of Conducts fra våre leverandører. Vi har også hentet inn mer detaljert informasjon fra et økende antall leverandører om hvordan de ivaretar både miljø/klima og menneskerettigheter og anstendig arbeidsliv. Selvrapportering fra leverandører har, som tidligere år, blitt innhentet gjennom programvaren Factlines, hvor vi prioriterer store og/eller strategisk viktige leverandører og leverandører med spesiell risiko. Svar fra selvrapporteringen inngår som grunnlag for delkonsernenes risikokartlegging og aktsomhetsvurdering.

Figurene nedenfor viser hovedprosessene våre for å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i våre leverandørkjeder.

KONTROLLSYSTEM LEVERANDØRPORTEFØLJE FØR BESTILLING/KONTRAKT

KONTROLLSYSTEM LEVERANDØRPORTEFØLJE ETTER BESTILLING/KONTRAKT

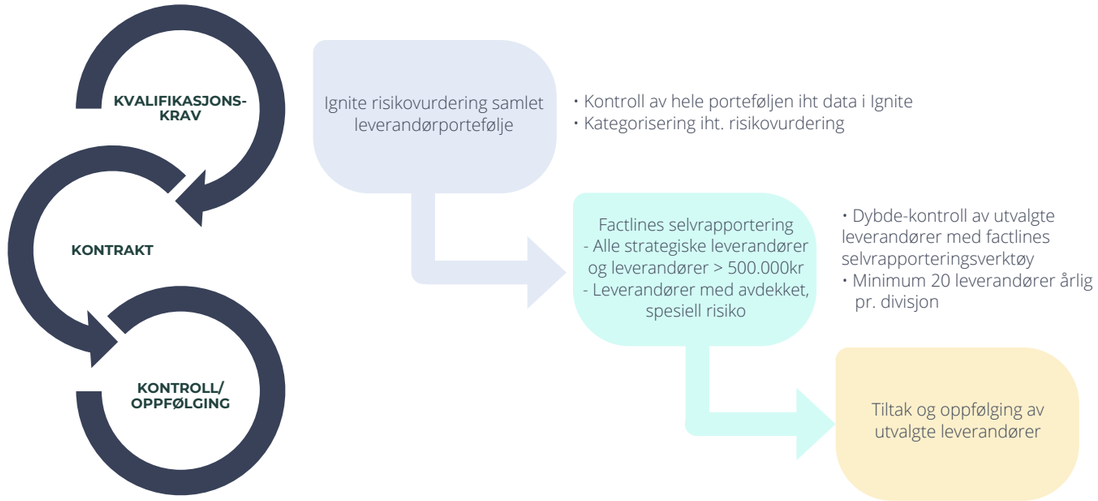

KONSERNETS ARBEID MED GOVERNANCE
Siden årsskiftet 2018/-19 har konsernet hatt bærekraft som ett av tre strategiske fokusområder, og det er etablert mange mål og tiltak knyttet til bærekraft i delkonsernene.

Datakvalitet er en utfordring, og konsernet arbeider med å få på plass mer effektive prosesser knyttet til synliggjøring, oppfølging og rapportering.

Konsernet jobber videre i 2024 med å tilrettelegge for en effektiv og kvalitativt god bærekraftsrapportering som forbereder oss til å tilfredsstille myndighetskrav, ref. EU's bærekraftsdirektiv, samt gir oss et bedre strategisk og operativt verktøy for å styre bærekraftsarbeidet.

VIKTIGE OMRÅDER I VIDERE BÆREKRAFTSARBEID I KONSERNET
Organiseringen av bærekraftansvaret i Frydenbø ivaretas av ledelsen og bærekraftansvarlig i de forskjellige divisjonene.

Bærekraftsarbeidet settes på styrets agenda både i Frydenbø Group og i de enkelte divisjonenes styrer. Prioriteringer løftet opp i styreseminar i Frydenbø Group i 2023:

- Kontinuerlig arbeid med forbedringstiltak på bærekraft i alle delkonsern
- Dobbel vesentlighetsanalyser som grunnlag for målsetting, handlingsplaner og rapportering
- Ivareta Åpenhetsloven - gjennomføre aktsomhetsvurderinger og redegjørelser i hver divisjon og i morselskapet
- Sette konkrete mål i divisjonene for utslippsreduksjon av klimagasser
- Koordinere og forbedre målsetting- og rapporteringsprosess (ESG-rapportering)
- Kompetanseheving gjennom aktivt bruk av nettverk og samarbeidspartnere

Bærekraft i Frydenbø Bil

For å sikre at gode intensjoner omgjøres til handling, har Frydenbø Bil siden 2018 løftet bærekraft som ett av fire felles strategisk viktige fokusområder for selskapene i konsernet. Konsernet skal følge standarder for bærekraft, og oppnå anerkjente sertifiseringer. I den forbindelse er Volvo-delen av konsernet Miljøfyrtårn-sertifisert og leverer årlig klimaregnskap, mens VAG-delen av konsernet er ISO 14001-sertifisert.

Frydenbø Bil har gjort en kartlegging av FNs 17 bærekraftsmål opp mot vår bærekraftsstrategi, og kartlagt 6 mål som er spesielt viktig for vår virksomhet:

Målsettinger for bærekraft i Frydenbø Bil

Frydenbø Bil skal sikre god helse og fremme livskvalitet for alle våre medarbeidere.

Frydenbø Bil skal være en inkluderende arbeidsplass og sikre gode utviklingsmuligheter for våre medarbeidere.

Frydenbø Bil skal fremme varig, inkluderende og bærekraftig vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid.

Frydenbø Bil skal være en arbeidsplass hvor likestilling, mangfold og inkludering er prioritert.

Frydenbø Bil skal systematisk jobbe for å ivareta sosiale forhold og etterleve våre etiske retningslinjer.

Frydenbø Bil skal gjennom vårt produktutvalg tilby et bredt spekter av elektriske biler, reparere og vedlikeholde bilpark og sikre reduksjon i vårt klimaavtrykk.

OVERORDNET STRATEGISK MÅL FOR BÆREKRAFT ER:
Integrere bærekraftige praksiser for å imøtekomme samfunnsforventninger og redusere miljøpåvirkningen.

For å imøtekomme det overordnede målet er følgende strategiske prioriteringer definert:
- Utforme en tydelig bærekraftsprofil
  - Oppnå anerkjente sertifiseringer og følge standarder for bærekraft
  - Utforske nye teknologier og innovative løsninger som kan bedre bærekraft i organisasjonen.
  - Sikre tydelig kommunikasjon av bærekraftsarbeidet internt og eksternt.
- Ta kontroll på egne klima- og miljødata
  - 100% elektrifisert bilpark innen 2025
  - 10% reduksjon i energiforbruk innen 2026, sammenlignet med 2023.
  - 100% resirkulering av engangsplast innen 2025.
  - 50% reduksjon i ikke-sortert avfall innen 2026 sammenlignet med 2023.
- Implementere bærekraftige praksiser i organisasjonen
  - Integrering av klima- og miljømål i selskapsstyring, risikostyring og årsrapportering.

SOSIAL BÆREKRAFT
Det vises til felles beskrivelse ovenfor av hvordan konsernet jobber med sosial bærekraft. Frydenbø Bil har sterkt fokus på lærlinger, og har svært god score på interne medarbeiderundersøkelser. Konsernet jobber aktivt med tiltak for å bedre balansen mellom kvinner og menn og dokumenterer arbeidet sitt med likestilling og mangfold i likestillings- og redegjørelsesrapport. Selskapets likestillingsredegjørelse er publisert på frydenbo-bil.no

Konsernet leverer redegjørelse i henhold til Åpenhetsloven hvor risiko i egen drift og i leverandørkjeden vurderes. Vi har rutiner for innhenting av Code of Conduct fra våre leverandører. I tillegg sendes regelmessig egenrapporteringsskjema til utvalgte leverandører for kartlegging av risiko.

Bærekraft i Frydenbø Industri

Frydenbø Industri har som overordnet forretningsstrategi at vi skal være den ledende systemleverandøren innenfor bærekraftige fremdriftssystemer, den fortrukne aktøren for service og ettermarkedet i våre segmenter, og være en aktiv pådriver for nødvendig grønn omstilling i maritim industri, nasjonalt og internasjonalt.

Dette skal oppnås via prioritert innsats på følgende tre strategiske hovedområder.
- Levere bærekraftige fremdriftssystemer igjennom de rette strategiske partnerskapene.
- Være den foretrukne aktøren i service og ettermarkedet gjennom ansatte som yter service og kvalitet i verdensklasse, og levere spesialistkompetanse på alle våre produkter og tjenester
- Utvikle produkter og løsninger som støtter oppunder det grønne skiftet med internasjonalt potensial

MILJØ OG KLIMA
Frydenbø Industri er ISO-14001 sertifisert og har implementert et effektivt miljøledelsessystem. Vi leverer både klimaregnskap og miljøregnskap.

I et samarbeidsprosjekt med Variable har vi vært med på å utvikle programvare/operativsystem for rapportering og styring av våre direkte og indirekte CO_2-utslipp. Arbeidet med klimaregnskap i Frydenbø Industri inkluderer både scope 1 og 2, og viktige deler av scope 3, iht GHG-protokollen. Variable gir oss et operativt verktøy for å sette gode mål og planlegge og følge opp tiltak for å redusere klimaavtrykket. I 2024 skal omfanget av klimaregnskapet utvides med å tilby klimaregnskap knyttet til produktene vi selger og det skal legges konkrete, kvantitative mål for reduserte klimautslipp.

I samarbeid med motorleverandøren, Deutz, leverer vi også nyoverhalte motorer (bytte motorer) som et mer bærekraftig alternativ til nye motorer.
Flere års satsning på utvikling av nye løsninger og produkter som reduserer utslipp av klimagasser hos våre kunder har gitt resultater i 2023, og vi har fått på plass flere nye, store kundekontrakter med leveranser knyttet til levetidsforlengelse på motorer og "grønne" fremdriftslinjer.

For å redusere vår overgangsrisiko mot det grønne skiftet har Frydenbø utviklet en hybrid fremdriftslinje

for mindre fartøy. Konseptet kan «retrofittes» til eksisterende fartøy og reduserer CO2-utslipp for flåten vesentlig. Kunder som anskaffer løsningen gis ENOVA-støtte.

Teknologiutviklingen bidrar ikke bare til reduksjon av CO2-utslipp, men gir også andre positive resultater, som redusert støy og redusert forurensning til havet. Slik bidrar vi positivt både til EU's bærekraftsmål nr 13 – stoppe klimaendringene og nr 14 – Livet i havet.

Gjennom 2023 har fokus i Frydenbø Industri vært på gjennomføring av følgende prosjekter/forbedringstiltak:

• Detaljert, aktivitetsbasert CO2-regnskap i tråd med GHG-protokoll, og med registrering av utslipp av klimagasser både i scope 1, 2 og 3. Totale utslipp har gått ned med 42 % fra 2022-2023. Dette skyldes en betydelig nedgang i over 1700 tCO2e fra redusert salg av diesel i Øksfjord
• Innkjøp/leverandørkjede: Kravstillelse og oppfølging av bærekraft hos våre leverandører både ifm sosial bærekraft og klima/miljø. Bærekraftsscore for undersøkelsen i 2023 er 85 %.
• ISO 14001 resertifiseringsrevisjon utført i 2023 med godt resultat - Miljøpolicy med 4 hovedmål:
1. Avfallssortering: Kildesortere avfall og øke gjenvinningsgrad ved kildesortering: matavfall, trevirke, plast, papp, stål, oljeholdig avfall og restavfall. Gjenvinningsgrad er 68 % i 2021, 75 % i 2022 og 75 % i 2023.
2. Kjemikalier: Erstatte farlige produkter med mindre farlige produkter – lete etter substitutter. Substitusjonsvurdering gjennomført i 2023.
3. Utslipp til ytre miljø: Null utslipp til ytre miljø – ingen nødsituasjoner. Det har ikke vært nødsituasjoner i 2023.
4. Energibesparelse: Redusere forbruket med 20% i periode 2020-2022 og ytterligere 5 % reduksjon i periode 2023-2027.
• Energibesparelse: Energibesparelsesprosjekt i samarbeid med Entro fra 2019. Målet har vært å redusere energiforbruket med 20 % ila av 3 årsperiode. Rapport fra 2022 viser akkumulert energireduksjon med 31 %. Fom 2023 er målet å redusere energiforbruket med ytterligere 5 % i løpet av 5-års periode. Vi følger opp utviklingen selv i samarbeid med Adaptic Technology.

SOSIAL BÆREKRAFT
Det vises til felles beskrivelse ovenfor av hvordan konsernet jobber med sosial bærekraft.
Frydenbø Industri har sterkt fokus på viktigheten av sosial bærekraft i egen bransje, og viser dette bl.a. gjennom konkrete mål om å tilby lærlingeplasser og en høy andel faste ansettelser.

Divisjonen jobber aktivt med tiltak for å bedre balansen mellom kvinner og menn og dokumenterer arbeidet sitt med likestilling og mangfold i likestillings- og redegjørelsesrapport. Selskapets likestillingsredegjørelse er publisert på frydenbo-industri.no

Det har også i 2023 vært utført Factlines-undersøkelse av et utvalg av divisjonens leverandører, og dette gir en risikovurdering av de leverandørene som svarer på spørreundersøkelsen. I 2023 har også vært gjennomført aktsomhetsvurderinger i tråd med Åpenhetsloven, og bl.a. er risikoelementer knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold tatt inn som egen risikogruppe og blir fulgt opp ifm kvalitets og miljø arbeidet.

GOVERNANCE
De strategiske hovedområdene i Industridivisjonen er:
• Bærekraftige fremdriftssystemer
• Være den foretrukne aktøren i service og ettermarkedet
• Utvikle produkter og løsninger som støtter oppunder det grønne skiftet med internasjonalt potensial

I 2024 skal det, for disse strategiske hovedområdene, defineres langsiktige, strategiske mål, og hvert strategiske mål får definerte KPI-er og måltall som skal overvåkes og rapporteres på til styret.

I Industridivisjonen legger ISO14001-sertifiseringen grunnlaget for mer formaliserte rutiner og oppfølging knyttet både til Klima og Miljø (Environment) og sosial bærekraft, ref. risikogruppe knyttet til Åpenhetslovens krav.

Bærekraft i Frydenbø Marine AS

I Frydenbø Marine har vi søkelys på å utvikle ny forretning som reduserer vår overgangsrisiko og posisjonerer oss for å bidra i det grønne skiftet i vår bransje. Det er igangsatt ulike initiativ for å utvikle mer miljøvennlige modeller/konsepter som skal redusere CO2-utslipp for fritidsbåter.

MILJØ OG KLIMA
I tillegg til at Frydenbø Boats AS ble, som en av de første bedriftene i bransjen, Miljøfyrtårn-sertifisert i november 2021, er også Frydenbø Milpro AS nå blitt Miljøfyrtårn-sertifisert i løpet av 2023. Det ble levert en klima- og miljørapport for 2023 i Frydenbø Boats og Frydenbø Milpro i mars 2024.

Marinedivisjonen har også hatt fokus på energieffektivisering.

Eksempler på tiltak som er startet og til dels utført i 2023:
• Ved innkjøp av kontormøbler og annet inventar til nytt bygg er det fokus på å bruke miljøsertifiserte bedrifter
• Det er i løpet av 2023 installert luft-til-luft-varmepumpe i kontorlokalene til Frydenbø Boats AS for mer effektiv oppvarming av lokalene.
• Engangsartikler er kuttet helt ut
• Forbedret avfallshåndteringen av farlig avfall i Frydenbø Boats med sortering av olje, kjemikaler og gass. Det er også satt klare mål for å øke sorteringsgraden av avfallet i Frydenbø Boats og Frydenbø Milpro.
• Reisevirksomhet har vært holdt på et minimum, og policy er at teams-møter skal benyttes der det er mulig for å holde reisevirksomheten så lav som mulig
• Policy om å velge elektriske kjøretøy der det er mulig

Frydenbø Boats har etablert sin miljøpolicy med konkrete mål for helse, miljø og sikkerhet, og overordnet mål er å sikre en mest mulig miljøvennlig leveranse av alle deres produkter og tjenester.

SOSIAL BÆREKRAFT
Det vises til felles beskrivelse ovenfor av hvordan konsernet jobber med sosial bærekraft.

Frydenbø Marine har gjennomført aktsomhetsvurdering av sin egen drift og av sine leverandører. Risikoområde har vært vurdert ut ifra Frydenbø Marines aktivitet, som leverandør av produkter med fokus på opprinnelsesland. I tråd med Åpenhetslovens krav har Marinedivisjonen, laget og publisert, egen redegjørelse om dette arbeidet.

GOVERNANCE
Policy, mål, og tiltak er satt opp ifm prosessen med å bli sertifisert som Miljøfyrtårn, og resultater av arbeidet er rapporteres i Klima- og miljørapport. For øvrig vises til beskrivelse av governance i konsernet.

Bærekraft i Frydenbø Eiendom

Frydenbø Eiendom har fokus på miljø og klima, og vi fortsetter arbeidet med energireduserende tiltak for å opprettholde et lavt forbruk til det beste for miljøet og våre leietakere.

I 2023 og 2024 arbeider Frydenbø Eiendom med en ny strategi for selskapet. I denne forbindelse vil vi også legge en ny strategi for ESG i selskapet

Gjennomførte bærekraftstiltak og prosjekter i 2023:
I 2022 startet vi implementering av energioptimaliseringssystem (EOS) for å gi oss og leietakerne bedre oversikt og innsikt i energiforbruk og avfallshåndtering. Arbeidet har også pågått gjennom hele 2023 og vil bli gjennomført på alle bygg (som ikke skal transformeres) i løpet av 2024. Airthings sensorikk hjelper oss til å måle miljøindikatorene i bygget og hos leietakerne, samt optimalisere varme og ventilasjon. Dette følges opp dag til dag i driften og på denne måten kan vi påse at forbruket reduseres.

Gjenbruk av eksisterende materialer i ombyggingsprosjekter har høyt fokus. I 2023 ble det besluttet at vi skal sette i gang prosjektet Føniks i Damsgårdsveien 127. Målet er totalrehabilitering med tilnærmet 100% ombruk og gjenbruk av materialer. Prosjektet vil stille krav til leverandørene om at de kun tenker gjenbruk og ombruk av produkter inn i leveransen. Prosjektet ble i 2023 tatt opp som FutureBuilt kandidat og vi har søkt lisens om Svanemerke for rehabilitert bygg (som det første kontorbygg i Norge). Rammesøknad fra Bergen kommune vedrørende rehabiliteringen er blitt innvilget. I dette prosjektet vil vi for eksempel bruke vinduer fra Stavanger universitetssykehus, porselen fra rehabilitering av et borettslag i Mårdalen, teppefliser og fasadeplater fra Tv2-huset, ventilasjonskanaler fra Tv2-huset og mye, mye mer. Prosjektet er positivt både i forhold til sirkulær bruk, men også for å utvikle egen virksomhet og bransjen for øvrig innenfor dette feltet.

Frydenbø Eiendom bruker programvaren Loopfront for å kartlegge og dokumentere byggematerialer og interiør for mulig gjenbruk/ombruk i eksisterende bygg og nybygg, status pr i dag er over 4000 bygningselementer i databasen.

Med fokus på kortreist og bærekraftig matproduksjon har vi videreført dyrkekasser for grønnsaker på uteområder, vi produserer honning fra bikuber på

taket og vi fikk våren 2023 etablert bed som vannes automatisk ved bruk av takvann.

I 2023 omgjorde Frydenbø Eiendom deler av takparkering på Damgård til et grøntområde. Dette gjorde vi i samarbeid med Wikholm. I prosessen med å gjøre området på taket grønnere og mer innbydende var det hele veien et fokus på sirkulær bruk av materiale der alt skal være ombruk eller gjenbruk. Det er blitt benyttet overskuddsmateriale fra ulike prosjekter for å konstruere ulike elementer på taket. Så langt i prosessen har vi benyttet følgende materialer til ombruk:

• Granittkanter som danner kantene på plantekassene er granitt som opprinnelig var tiltenkt bruk på Bybanen byggetrinn 4, men som ble avbestilt etter ankomsten til Bergen.
• Aluminiumskantene som holder jorden mot fasaden er overskuddsmateriale fra et tidligere sykehjemsprosjekt
• Teglsteinene som danner dekket på gangveien er overskudd fra Bergen Business Park på Flesland.
• Kantsteinene er fra overskuddet av en leveranse til Bybanen på Fløen.
• Aco-rennene er etablert ved å bruke rester som har akkumulert seg på Wikholms lager gjennom årene.

Nabolagskomposering er etablert på området for å håndtere matavfall fra våre leietakere og skal videre gjøres tilgjengelig for nabolaget i 2024. Når matavfallet er kompostert til jord, ønsker vi å nytte denne til bruk i egne dyrkekasser.

Våren 2023 fikk vi etablert en tilgangsstyrt avfallskontainer, noe som allerede har redusert mengde usortert restavfall med over 50 % på dette hentested.

Frydenbø Eiendom ønsker å være pådriver for å minske bruk av egen bil til arbeidsplassen og etablerte delering for bil til leietakerne med egne tildelte plasser utenfor Damsgårdsveien 135. Det er også avgitt parkering disponibelt for både bysykkel og el sparkesykkel.

Føniks : Frydenbø Eiendom ønsker å ta bærekraft ut i praksis og har en visjon om nær 100 % ombruk av materialer når vi skal totalrehabilitere Damsgårdsveien 127.

Pågående bærekraftsprosjekt i 2024 og videre arbeid:
Alle nybygg skal sertifiseres med BREEAM Very Good eller bedre. Vi skal BREEAM-in-use sertifisere/resertifisere eksisterende bygg hvor det er hensiktsmessig og ellers gjennomføre tiltak som bidrar positivt til miljøet. Tverrveien 7 har i 2023 levert sluttdokumentasjonen for Breeam-sertifisering nybygg.

Frydenbø Eiendom benytter råd fra bransjeorganisasjonene Grønn Byggallianse og Norsk Eiendom i fastsetting av strategi og mål for bærekraft. Disse organisasjonene har utarbeidet Eiendomssektorens veikart mot 2050, som er en anbefaling til norske eiere og forvaltere av næringsbygg om hvilke valg de bør gjøre på kort og lang sikt for at eiendomssektoren skal bidra til et bærekraftig samfunn i 2050.

I Føniks prosjektet i Damsgårdsveien 127 fraflytter eksisterende leietakere i løpet av mai 2024 og vi kan starte lett rivning før sommeren. Fremdrift i prosjektet er avhengig av tid og risiko ved å kun bruke gjenbrukt eller ombrukt materiell.

Det arbeides videre i 2024 med vurdering på å investere i solceller på taket på et eller to bygg i Damsgårdsveien. Ellers pågår det arbeid med utskiftning til led belysning, både i fellesarealer og i leietakerarealene fortløpende i tråd med ombygging.

Frydenbø Eiendom skal bidra til å oppfylle FNs 17 bærekraftsmål.
Norsk Eiendom har tatt dypdykket i de 169 delmålene i FNs Bærekraftsmål og funnet frem de som er relevante for vår bransje, samt utarbeidet tips til hvordan vi kan lykkes med å nå målene.

Frydenbø Eiendom har valgt å jobbe særskilt med følgende mål:
#7 REN ENERGI FOR ALLE
#8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST
#9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR
#12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

“ Frydenbø® Group er et familieeid konsern som består av seks virksomhetsområder; Bil, Marine, Eiendom, Industri, Global og NXT. Konsernet sysselsetter ca. 1000 ansatte og har sitt hovedkontor på Damsgård i Bergen. Omsetning i 2023 var NOK 4,4 mrd.

ÅRSBERETNING 2023 – FRYDENBØ GROUP AS

Frydenbø Group AS er morselskapet til investeringskonsernet Frydenbø Group. Konsernets virksomhetsområder er inndelt i seks delkonsern; Bil, Marine, Eiendom, Industri, Global og NXT.

I tillegg til å støtte forretningsområdene med strategisk utvikling og kapital, bistår morselskapet med administrative tjenester etter behov. De største forretningsområdene Bil, Marine, Industri og Eiendom er alle autonome enheter med egen administrasjon og styrer med eksterne medlemmer. Dette for å sikre høyest mulig kompetanse innen sine markeder.

Frydenbø Group AS ble stiftet i desember 2018 og 2023 var morselskapets femte driftsår. Frydenbøs historie går tilbake til A/S Frydenbø Slip og Mek. Værksted, som ble etablert på Damsgård 17. oktober 1916. Frydenbø Group AS har hovedkontor i Damsgårdsveien 135 på Laksevåg i Bergen.

VIRKSOMHETSOMRÅDER

BIL - MARINE - EIENDOM - INDUSTRI - NXT

BIL

Bilvirksomheten er Frydenbø Groups største forretningsområde, i både antall ansatte og omsetning. Konsernet med morselskapet Frydenbø Automotive AS driver distribusjon av personbiler av merkene Volvo, Polestar, BYD, Maxus, Volkswagen, Audi og Skoda i tillegg til nyttekjøretøy for Volkswagen. I Vestland har konsernet flere avdelinger som driver distribusjon og ettermarkedstjenester for de nevnte merkene, samt sentraladministrasjon for bilkonsernet. Tilsvarende har konsernet avdelinger i Agder og Møre og Romsdal. Gjennom oppkjøpet av Berge & Co AS ble konsernet i 2022 forhandler for merkene Volkswagen, Audi og Skoda. I 2023 utvidet man denne virksomheten gjennom oppkjøpene av Møller Bil Molde AS og Møller Bil Ålesund AS.

MyCar Group AS ble etablert i 2021 og representerer Frydenbø Automotive AS sin satsning på henholdsvis karosseritjenester og dekkhotell samt salg av bruktbil for merker hvor man ikke selv er forhandler. For å styrke satsingen innenfor karosseritjenester har MyCar Group, sammen med blant andre Intakt Bilskade, etablert Intakt Bilskade Holding AS i 2022. Intakt Bilskade Holding AS kjøpte i denne anledning aksjene i Berge & Co Skade og Lakk AS i 2023.

MARINE

Frydenbø Marine har lang erfaring med salg og service av båter, motorer og marine produkter. Marinekonsernet med Frydenbø Marine AS som morselskap, produserer, markedsfører og selger egne brands, Nordkapp, Nordkapp Airborne, Sting og Sting Pro. Båtene produseres i det polske produksjonsselskapet Frydenbø Boats Production St. z.o.o Sp. K. i Polen, der konsernet eier 92 % av aksjene. Frydenbø Boats har et europeisk forhandlernett for salg av fritidsbåter i Norge og de største markedene i Europa. Båtene selges med Mercury-motor, som Frydenbø distribuerer gjennom avtale med Brunswick Marine. Marinekonsernet distribuerer også Zodiac i Norge og Sverige.

Virksomheten omfatter også Frydenbø Milpro AS som egen forretningsenhet som har spesialisert seg på båter og utstyr for profesjonell og militær bruk.

Videre omfatter virksomheten service- og ettermarked i Norden for Evinrude gjennom avtale med BRP, som er organisert i eget selskap, Outboard Service Nordic AS.

EIENDOM

Eiendomskonsernet med Frydenbø Eiendom AS som morselskap eier og forvalter ca. 150 000 kvadratmeter næringseiendom i eller rundt Bergen Sentrum. I tillegg har konsernet flere større utviklingseiendommer i Bergen som er planlagt utviklet de nærmeste årene.

Frydenbø Eiendom AS eier sammen med BHG Eiendom AS, FrydenFalch AS med 50% hver. FrydenFalch AS eier Holms Utvikling AS, herunder Dr. Holms Hotel og Timrehaugvegen 2 AS på Geilo og Kokstadvegen 37 AS.

Frydenbø Eiendomsdrift AS sørger for driften av gruppens eiendommer. Artec AS (eierandel 70 %) bistår på arkitektur og prosjektledelse, og har i tillegg eksterne oppdrag for en rekke eiendomsaktører, primært i Bergensregionen.

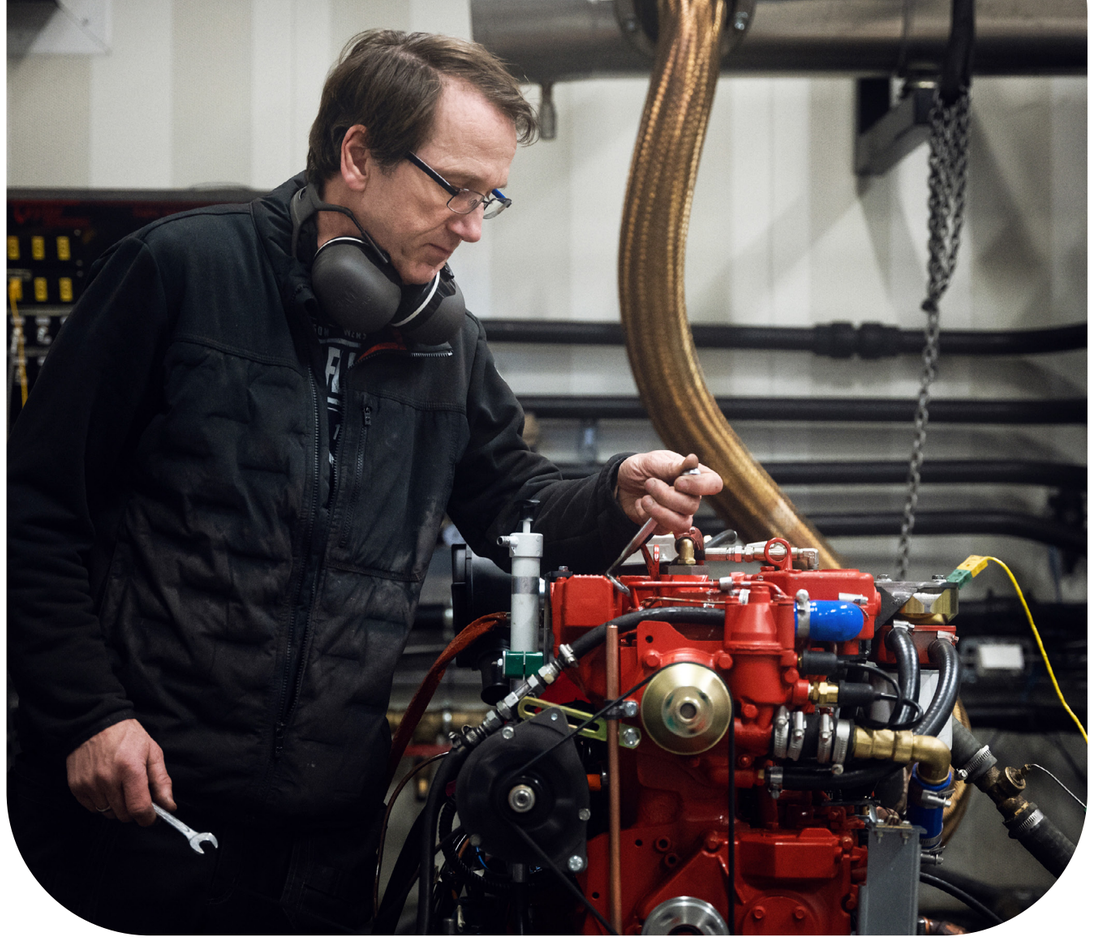

INDUSTRI

Industrikonsernet med Frydenbø Industri Holding AS som morselskap består av virksomheter innenfor salg av marine motorer, propellanlegg, generatorsett og servicetjenester til maritim og landbasert industri. I tillegg er konsernet agent for en rekke internasjonale skipsverft hvor selskapet bistår kunder med rådgivningstjenester, reparasjonsoppdrag og andre verftstjenester.

Forretningsenheten har hovedkontor på Hanøytangen, med avdelinger i Bergen, Frogner, Øksfjord og Ålesund, samt er hovedeier i Frydenbø Industri Blokken AS, Frydenbø Industri Tromsø AS og Frydenbø Industri Havøy AS. Frydenbø Industri Tromsø ble etablert i 2023 gjennom oppkjøpet av aksjemajoriteten i selskapet Elektro og ventilasjon AS. Det er egen avdeling i Sverige for salg og service av motorer.

Videre eier Frydenbø Industri Holding AS eiendomsselskapene Loppa Utvikling AS, Mekano Eiendom AS og Blokken Skipsverft Eiendom AS som eier verftseiendommene i hhv. Øksfjord, Havøysund og Blokken.

Konsernet har også i 2023 hatt høyt fokus på utvikling, for å posisjonere seg inn mot det grønne skiftet. Frydenbø Industri AS har i 2023 jobbet med flere FOU prosjekter, mest tid har vært brukt på utvikling for å tilfredsstille IMO Tier 3 miljøkravene og «grønne» fremdriftsanlegg for arbeidsfartøy. Frydenbø Industri AS har lykkes med å inngå flere kontrakter i 2023 innen begge disse kategoriene.

Frydenbø Industri AS er gjennom datterselskapet Frydenbø GmbH aksjonær (15,24%) i Schottel Group - en av verdens ledende produsenter av fremdrift, med hovedkvarter i Spay am Rein i Tyskland. Selskapet produserer fremdrifts- og manøvreringssystemer for skip i alle størrelser og har et verdensomspennende egeneiet salg- og servicenettverk.

GLOBAL

Mot slutten av 2022 etablerte Frydenbø satsningen Frydenbø Global, for videreutvikling av Frydenbøs internasjonale virksomhet. I 2023 ble Frydenbø Global AG etablert som vil være selskapet hvor denne virksomheten styres fra.

NXT

Frydenbø NXT ble etablert som eget selskap i 2019. Målsetningen er at NXT skal bli en katalysator for innovasjon og investering, basert på nyskaping og utvikling i delkonsern eller hos eksterne. Idéer skal foredles og kommersialiseres ved bruk av kompetanse, kapital og nettverk.

NXT sin største investering, er i Casi (tidligere Imove). Øvrige investeringer i Frydenbø NXT er Rotam samt fondsinvesteringer i Momentum og Icon.

MARKEDSFORHOLD OG FREMTIDSUTSIKTER
2023 var et krevende år for norske bilforhandlere. Totalt ble det førstegangsregistrert 126 953 nye personbiler på landsbasis i 2023, en betydelig reduksjon fra 2022, hvor det ble registrert 174 136 biler. Volvo oppnådde en total markedsandel på 7,0 % i 2023, mens Volkswagen, Audi og Skoda samlet oppnådde en markedsandel på 20,6 %.

Utviklingen vi har sett de senere årene mot stadig høyere andel elektrisk drivlinje, fortsatte i 2023. Totalt utgjorde økningen om lag 3 prosentpoeng i 2023 fra 2022. Utfordringene gjennom 2023 har vært økende inflasjon med tilhørende høyere renter, som legger press på kjøpekraften til forbrukerne. Dette reduserer etterspørselen etter nye biler og skaper en usikker markedssituasjon.

Markedets prognose for salg av nye personbiler i 2024 tilsier et totalmarked på mellom 100 000 og 130 000 førstegangsregistrerte personbiler. Bruktbilmarkedet forventes å være bra, men med fortsatt press på marginene. Tilgangen på verkstedene forventes å være god i 2024.

Selskapet forventer en bedre lønnsomhet i 2024 sammenlignet med 2023, til tross for et noe mer utfordrende marked for nybilsalg.

Markedet for salg av båter og motorer har vist en nedadgående trend de siste to årene. Det forventes et fortsatt svakt marked i 2024, men det antas at bunnen er nådd, og at vi fra slutten av året igjen kan se et noe bedre marked.

For den øvrige virksomheten i Marine-konsernet forventes det ingen vesentlige endringer i driften for 2024. Den delen av virksomheten som retter seg mot det militære og profesjonelle markedet forventer en aktivitetsøkning de neste årene.

Markedet for utleie av næringseiendom har i 2023 vært stabilt, med bra etterspørsel og få problemer med leietakere. Stigende renter som følge av høyere inflasjon har imidlertid hatt en effekt på verdsettelsen av eiendommene og aktiviteten i transaksjonsmarkedet som er vesentlig redusert.

Etter flere krevende år har Dr. Holms Hotel i 2023 hatt en positiv utvikling, og man er optimistisk med tanke på årene som kommer. For å utvikle hotellet videre har man igangsatt utbygging av en ny hotellfløy som vil gi hotellet 24 nye hotellrom. Det vil i denne utbyggingen også bygges 9 leiligheter og chaleter som skal selges i markedet

For maritim serviceindustri er markedet primært kystskipsflåten, havbruk, fiskeri og forsvaret. Markedet innenfor disse segmentene har vært tilfredsstillende de senere årene, og forventes også å holde seg stabilt i årene fremover.

Maritim serviceindustri har også i 2023 hatt fokus på produktutvikling, spesielt innen bærekraftige fremdriftssystemer til maritim industri. I 2023 ble Frydenbø Forward lansert som en samlebetegnelse på selskapets satsning mot det grønne skiftet.

For alle virksomhetene har det gjennom 2023 vært en situasjon med høy inflasjon og en varierende leveringssituasjon som følge av urolighetene i verden. Våre virksomheter har i varierende grad blitt påvirket av dette. Det er usikkert hvor lenge situasjonen vil vedvare, men en normalisering ligger nok fortsatt et godt stykke frem i tid. Administrasjonen er i tett dialog med alle selskaps styrer i virksomhetene. Situasjonen følges opp med konsernledermøter annen hver uke og vi er i tett dialog med våre banker, leverandører og kunder. De ansatte holdes også løpende orientert med månedlig statusoppdateringer.

FINANSIELL RISIKO
Styret vurderer selskapets og konsernets likviditet og soliditet som tilfredsstillende. Konsernets arbeidskapital er finansiert gjennom egen kontantbeholdning samt kredittrammer fra finansielle samarbeidspartnere. Konsernet har en tett oppfølging av finansmarkedene og konsernets finansierings- og likviditetsutvikling.

Konsernets eksponering for renterisiko knytter seg til konsernets kredittfasiliteter som alle har flytende rentebetingelser (i hovedsak NIBOR). Konsernet har pr. 31.12.23, 1 003 MNOK (495 MNOK) av langsiktig finansiering sikret gjennom rentebytteavtaler. Sikringsgraden er 65 % (34%). Rentebytteavtalene har en vektet gjennomsnittlig restløpetid på 7 år og 2 mnd. Konsernet overvåker rentemarkedene og gjør løpende vurderinger av renterisiko.

Konsernet er eksponert for valutarisiko, primært innenfor industri- og marinevirksomheten, og ulike former for kreditt- og valutasikring foretas løpende. Eksponeringen er primært mot sentrale valutaer som EUR, GBP, USD og SEK. Frydenbø Industri har motpartsrisiko på større reparasjonskontrakter, og foretar løpende oppfølging og vurdering av tiltak for å redusere kredittrisiko på denne typen kontrakter. Marine divisjonen har vesentlig kreditt- og motpartsrisiko ved lange betalingsbetingelser mot forhandlernettverket. Løpende kredittrating og gode rutiner for oppfølging av utestående fordringer, bidrar til å redusere underliggende kredittrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko overvåkes ved løpende likviditetsbudsjetter. Ved utgangen av året utgjør ubenyttet del av rammer på konsernets kassekredittfasiliteter om lag 220 MNOK.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ
Ved utgangen av 2023 hadde Frydenbø Group AS 15 ansatte. Konsernet og selskaper med eierandel over 50 % hadde 906 ansatte, hvorav 159 er kvinner ved utgangen av 2023.

Den norske delen av konsernet hadde på samme tidspunkt 27 ansatte i deltidsstillinger, av disse var 11 kvinner (41%). Midlertidig ansatte var 5, hvorav 0 kvinner. Videre hadde konsernet 28 ringevikarer uten fast stillingsprosent, 3 er kvinner.

I løpet av 2023 hadde selskapet ingen i foreldrepermisjon. Den norske delen av konsernet har i 2023 hatt 28 ansatte i foreldrepermisjon (4 kvinner og 24 menn), disse har samlet tatt ut 397 uker permisjon. Kvinnene har i snitt tatt ut 34,5 uker foreldrepermisjon hver, mens mennene har tatt ut 15 uker hver i gjennomsnitt.

Ut over forskjeller knyttet til ansiennitet og stillingskategori, er det ikke avdekket vesentlige forskjeller i lønnsnivå mellom kvinner og menn i selskapet. Innsikt i likestilling og arbeidsmiljø, sikres på tvers av divisjonene gjennom fokus på ledelse og definerte KPIer i felles strategisk målbilde.

På lik linje som likestilling mellom kjønnene er naturlig, arbeider konsernet for å være en arbeidsplass hvor

det ikke forekommer diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamming, hudfarge, språk, religion, livssyn eller nedsatt funksjonsevne.

Selskapet hadde i 2023 et sykefravær på 0,43 % hvorav langtidssykemelding utgjør 0 %. I konsernet var sykefraværet på 4,4 %, i 2023 (6 % i 2022). Av samlet sykefravær i konsernet utgjør 2,2 % langtidssykemelding (2,9% i 2022). Selskapet har ikke hatt personalskader som konsekvens av arbeidsuhell, skader og lignende.

Det arbeides kontinuerlig med å videreutvikle arbeidsmiljøet. Det har vært investert både i trivselstiltak og forbedringer av det fysiske arbeidsmiljø. Dette skjer i samarbeid med alle involverte, ledelsen, fagforeninger og tillitsvalgte.

Vernearbeidet er tilfredsstillende, og de ansatte er tilsluttet Avonova. Arbeidsmiljøet i konsernet måles kontinuerlig gjennom medarbeiderundersøkelser og overordnet tilfredshet lå på 4,3 på en skala fra 1-5 ved siste måling i 2023. Styret anser arbeidsmiljøet i konsernet for å være bra.
Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer for det personlige erstatningsansvar for formueskade som de kan pådra seg i forbindelse med utøvelsene av sine verv (styreansvar). Forsikringen er tegnet på markedsmessige vilkår i et internasjonalt forsikringsselskap med solid rating.

BÆREKRAFT
Siden årsskiftet 2018/2019 har konsernet hatt bærekraft som ett av fire strategisk fokusområder, og det er etablert mål og tiltak knyttet til bærekraft i divisjonene. Konsernet stiller krav til etikk og samfunnsansvar hos våre leverandører, og dette kommuniseres og følges opp gjennom innkjøpsprosesser og gjennom risikovurderinger basert på digital selvrapportering fra leverandører via factlines.no.

I 2021 ble alle delkonsern miljøsertifisert, enten som Miljøfyrtårn eller etter ISO14001 (FIN). Frydenbø Bilsenter AS har levert klimaregnskap som er tilgjengelig i KlimaHUB.no i 2021, mens de øvrige selskapene leverte sine klimaregnskap i 2022.

I samarbeid med konsernets leverandører drives det et stadig mer aktivt arbeid for å utvikle mer miljøvennlige og bærekraftige produkter og tjenester. Eksempler på detter er;
• Utviklingsarbeidet for grønnere fremdriftsløsninger i Frydenbø Industri, hvor første kundeleveranse for hybrid framdriftsløsning (Frydenbø Dual Drive) skjedde i 2021 og hvor det også jobbes med å utvikle elektriske fremdriftsløsninger.

• Fønix, et rehabiliteringsprosjekt av et eldre næringsbygg hvor man sikter mot en gjenbruksgrad over 90 %, som vil være historisk høyt i Norge

Videre er konsernet medeier av bilabonnementsselskapet Casi, som former fremtidens bærekraftige mobilitetsløsninger med elektriske biler.

Konsernet etablerte sin overordnete bærekraftspolicy i mars 2022, og denne krever økt ledelsesfokus og kapasitet til å målsette, planlegge, følge opp og rapportere på konkrete tiltak både innen miljø, HMS, klima og sosial bærekraft.

Konsernet signerte i april 2022 FUTURE-PROOF-plakaten, for å tydeliggjøre at konsernet forplikter seg til å arbeide for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og ansvarlig arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjedene våre.

Konsernet har utarbeidet redegjørelse etter Åpenhetsloven. Redegjørelsen er offentlig tilgjengelig på selskapets nettsider: www.frydenbo.no

ØKONOMISK RESULTAT OG DISPOSISJONER
Morselskapet hadde i 2023 et driftsresultat på -30,6 MNOK, en endring fra -33,8 MNOK i 2022. Resultat før skatt er et overskudd på 170,1 MNOK mot et overskudd på 40,2 MNOK i 2022. Driftsresultatet i konsernet var 52,9 MNOK i 2023, en endring fra 165,2 MNOK i 2022. Resultat før skatt var et underskudd på 24,3 MNOK i 2023, mot et overskudd på 128,7 MNOK i 2022. Styret er ikke tilfreds med resultatene, men det har gjennom 2023 vært tatt en rekke grep for å bedre lønnsomheten.

Konsernet har en samlet kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter i 2023 på 49,3 MNOK (-200,8 MNOK i 2022). Kontantstrøm til investeringer i anleggsmidler og finansielle eiendeler utgjorde 108,9 MNOK (174,0 i 2022). Konsernet er i 2023 tilført en positiv kontantstrøm fra endringer i finansiering med 106,1 MNOK (182 MNOK i 2022). Konsernet har tilfredsstillende likviditets- og finansieringsrammer.

Morselskapets kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var i 2023 -41,2 MNOK (-35,8 MNOK i 2022), men morselskapet ble tilført 195,6 MNOK i kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (68,9 i 2022), hovedsakelig i form av utbytter fra datterselskaper. Morselskapets kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er -83,2 MNOK (-32,2 MNOK i 2022) hovedsakelig som følge av innfrielse av gjeld og utbetaling av utbytte.

Konsernet har pr. 31.12.23 belåningsgrad på 58 % i gjeld til kredittinstitusjoner fordelt på hhv. langsiktig 1.642 MNOK og kortsiktig 475 MNOK. Belåningsgrad ved utgangen av 2022 var på 54 %.

Årets resultat (alle tall i hele tusen):

	FRYDENBØ GROUP AS	KONSERN
Driftsresultat	-30.563	52.881
Ordinært resultat før skattekostnad	170.072	- 24.267
Årsresultat	169.646	- 45.751

Styret i Frydenbø Group AS foreslår at årets resultat på 169.646 tNOK, blir disponert som følger:

Overført til annen egenkapital	138.096
Avsatt til utbytte	31.550
Sum disponert	169.646

I tillegg foreslås det at selskapet gir et konsernbidrag uten skatteeffekt til selskapets morselskap Frydenbø Investment AS med 123 tNOK, som vil utlignes ved at Frydenbø Group AS samtidig mottar et konsernbidrag med skatteeffekt fra Frydenbø Investment AS med 158 tNOK. Ettersom disse konsernbidragene utligner hverandre, fremgår disse ikke av disponeringer i årsregnskapet.

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap, balanse og kontantstrømanalyse med tilhørende noter, dekkende informasjon om driften og stillingen ved årsskiftet. Styret mener at årsregnskapet for 2023 gir et rettvisende bilde av Frydenbø Group AS og konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Konsernet har en egenkapital på 25,0 % pr 31.12.2023. Morselskapet har en bokført egenkapital på 88,7%. Styret vurderer bokført egenkapital og den finansielle stilling i morselskapet og konsernet som god ut fra drift og underliggende merverdier i konsernet.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det videre at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede i selskapet.

Styret kjenner ikke til inntrufne forhold etter årsskiftet som har betydning for bedømmelsen av selskapets drift og stilling, utover det som fremkommer i årsberetningen, spesifikt under "Markedsforhold og fremtidsutsikter" og regnskapet med noter.

AKSJONÆRFORHOLD

Frydenbø Group AS eies av Frydenbø Investment AS 99,99 % (100% av stemmerett).

Styret i Frydenbø Group AS vil takke alle medarbeidere, kunder og leverandører for et godt samarbeid i 2023.

Damsgård, 7. juni 2024
Styret for Frydenbø Group AS

Knut Herman Holler Gjøvaag
Styrets leder

Jan Erik Clausen
Styremedlem

Arne Mowinckel Troye
Styremedlem

Maren Sleire Lundby
Styremedlem

Åsmund Bjørndal Heen
Daglig leder

	Note	2023	2022
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter	2,3	4 352 709 220	3 870 736 667
Andre driftsinntekter		1 866 281	78 235 633
Sum driftsinntekter		**4 354 575 501**	**3 948 972 300**
Varekostnad	3	3 299 066 347	2 908 120 363
Lønnskostnad	4	585 362 862	532 849 169
Ordinære avskrivninger	5,6	106 154 039	99 393 620
Annen driftskostnad	7,10	311 111 002	243 389 782
Sum driftskostnader		**4 301 694 250**	**3 783 752 934**
Driftsresultat		**52 881 251**	**165 219 366**
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i tilknyttet selskap	8	68 364	37 563 510
Inntekt på andre investeringer		1 715 828	3 106 102
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		44 930	34 955
Renteinntekt fra tilknyttet selskap		2 979 248	862 863
Andre renteinntekter		17 077 725	7 725 530
Annen finansinntekt	18	34 195 266	4 168 742
Verdiendring finansielle instrumenter		-2 270 845	-417 925
Nedskrivning av finansielle eiendeler		0	5 803 622
Andre rentekostnader	18	112 068 456	72 199 359
Annen finanskostnad		18 890 722	11 598 844
Resultat av finansposter		**-77 148 662**	**-36 558 048**
Resultat før skattekostnad		-24 267 411	128 661 318
Skattekostnad på resultat	9	21 483 674	36 190 167
Årsresultat		**-45 751 086**	**92 471 151**
Majoritetens andel av resultatet		-54 318 325	82 659 833
Minoritetens andel av resultatet		8 567 240	9 811 318

Eiendeler	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Forskning og utvikling	5	16 732 012	13 481 667
Øvrige immaterielle eiendeler	5	7 301 323	8 106 726
Goodwill	5	174 363 020	190 444 080
Sum immaterielle eiendeler		**198 396 355**	**212 032 473**
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	6,7,19	1 422 958 929	1 411 477 067
Maskiner og anlegg	6,19	30 391 369	21 860 599
Driftsløsøre, inventar m.m	6,19	97 152 881	73 851 576
Sum varige driftsmidler		**1 550 503 179**	**1 507 189 242**
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	8,19	374 072 118	343 129 023
Lån til tilknyttet selskap		47 798 663	18 157 355
Investering i aksjer og andeler	11	47 047 624	39 829 649
Andre langsiktige fordringer	12	10 681 060	12 924 109
Sum finansielle anleggsmidler		**479 599 465**	**414 040 136**
Sum anleggsmidler		**2 228 499 000**	**2 133 261 851**
Omløpsmidler			
Varer	13,19	750 782 101	657 543 695
Fordringer			
Kundefordringer	19	348 785 228	422 290 015
Fordringer konsernselskap		798 541	1 239 987
Andre fordringer		115 099 178	186 837 726
Sum fordringer		**464 682 948**	**610 367 728**
Investeringer			
Andre markedsbaserte finansielle instumenter	11	12 253 484	18 580 151
Andre investeringer i aksjer og andeler	11	3 282 171	8 465 402
Sum investeringer		**15 535 655**	**27 045 553**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	14	161 197 167	112 633 262
Sum omløpsmidler		**1 392 197 871**	**1 407 590 238**
Sum eiendeler		**3 620 696 871**	**3 540 852 089**

Egenkapital og gjeld	Note	2023	2022
Egenkapital			
Aksjekapital	15	2 040 000	2 040 000
Annen egenkapital		820 633 206	906 146 390
Minoritetsinteresser		50 415 788	44 035 930
Sum egenkapital	**16**	**873 088 994**	**952 222 320**
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser		89 450	118 625
Utsatt skatt	9	103 844 967	112 324 650
Andre avsetninger for forpliktelser	17	38 387 726	20 071 758
Sum avsetning for forpliktelser		**142 322 143**	**132 515 033**
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	18,19	1 544 405 107	1 458 037 013
Øvrig langsiktig gjeld	18,19	98 091 746	70 100 910
Sum annen langsiktig gjeld		**1 642 496 853**	**1 528 137 923**
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	14,19	475 141 535	392 445 708
Leverandørgjeld		269 383 749	190 481 660
Betalbar skatt	9	17 336 801	37 414 378
Skyldig offentlige avgifter		76 608 044	76 040 197
Utbytte		32 000 000	4 860 000
Annen kortsiktig gjeld		92 318 753	226 734 870
Sum kortsiktig gjeld		**962 788 882**	**927 976 813**
Sum gjeld		**2 747 607 878**	**2 588 629 769**
Sum egenkapital og gjeld		**3 620 696 872**	**3 540 852 089**

Bergen, 7. juni 2024

Knut Herman Holler Gjøvaag
Styreleder

Maren Sleire Lundby
Styremedlem

Arne Mowinckel Troye
Styremedlem

Jan Erik Clausen
Styremedlem

Åsmund Bjørndal Heen
Daglig leder

	2023	2022
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	-24 267 411	128 661 319
Resultatandel i datterselskap/tilknyttet selskap	681 636	-37 563 510
Periodens betalbare skatt	-38 389 784	-45 836 969
Tap/Gevinst ved salg av anleggsmiddel	-1 024 079	-161 052
Tap/Gevinst ved salg av tilknyttet selskap	1 578 392	0
Ordinære avskrivninger	106 154 039	99 393 620
Nedskrivning anleggsmiddler	0	5 772 031
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter	2 270 845	0
Endring i varelager, kundefordringer og leverandørgjeld	171 714 055	-318 281 000
Endring forpliktelser	20 055 078	525 950
Forskjeller i pensjonsmidler/-forpliktelser	1 527 358	0
Poster klassifisert som investerings-/finansieringsaktiviteter	-2 391 931	-2 504 914
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-188 379 767	-38 906 812
Andre endringer	-226 985	8 111 464
Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter	**49 301 445**	**-200 789 873**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	15 836 926	9 626 318
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler og imm.	-119 843 475	-148 343 166
Innbetalinger av andre utbytter og utdelinger	2 634 480	0
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	27 582 926	52 279 804
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-16 109 976	-85 490 584
Innbetalinger ved salg av andre investeringer	9 228 763	2 000 000
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	-210 515	-2 500 000
Utbetaling ved utlån til tilknyttede selskap	-29 750 000	0
Andre kontantstrømmer fra investeringsaktivieteter	1 748 977	-1 600 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-108 881 893**	**-174 027 628**
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld	201 402 102	222 796 927
Utbetaling ved avdrag på langsiktig gjeld	-99 539 841	-56 820 439
Utbetaling ved innfrielse av langsiktig gjeld	-45 194 157	0
Innbetaling ved opptak av ny kortsiktig gjeld	-8 735 300	35 268 246
Utbetaling av utbytte	-31 605 272	-40 000 000
Netto endring kassekreditt og fordringskreditt	91 431 488	22 772 350
Utbetaling ved utkjøp av minoritetsinteresse	-1 700 000	0
Endring langsiktig fordring	0	-1 229 804
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**106 059 020**	**182 787 280**
Tilførte likvider ved oppkjøp	**353 236**	**23 685 957**
Netto endringer likvider gjennom året		
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	46 831 808	-168 344 264
Valutaeffekt av omregning beh. av kontanter og kontantekv.	1 732 097	0
Beh. Av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnelse	112 633 262	280 977 526
Beh. Av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt	**161 197 167**	**112 633 262**

Bundne midler i bankbeholdning per 31.12.2023 utgjør kr 18 725 551.
Ubenyttet kreditt på konsernets kassekredittfasiliteter utgjør ved årsslutt kr 220 131 253.

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Konsolidering

Konsernregnskapet inkluderer Frydenbø Group AS og selskaper som Frydenbø Group AS har bestemmende innflytelse over. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier mer enn 50 % av aksjene i selskapet, og konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapet følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger. Selskaper som er kjøpt eller solgt i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører.

Tilknyttede selskaper er enheter hvor konsernet har betydelig (men ikke bestemmende) innflytelse, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

Når konsernets tapsandel overstiger investeringen i et tilknyttet selskap, reduseres konsernets balanseførte verdi til null og ytterligere tap regnskapsføres ikke med mindre konsernet har en forpliktelse til å dekke dette tapet.

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Valuta og sikringsbokføring

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på måletidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under andre finansposter.

Det er lagt til grunn sikringsbokføring for regnskapsmessig behandling av valutaterminkontrakter som er anvendt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring av rimelig sikre salgstransaksjoner eller varekjøpstransaksjoner. Urealiserte verdiendringer på sikringsinstrumentene er ikke balanseført
(Alternativ 2a i NRS 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser).

Realiserte gevinster og tap på valutaterminkontrakter som er sikringsinstrumenter presenteres sammen med hhv Salgsinntekter eller Varekostnad i resultatregnskapet, eller inngår i Varebeholdning i de tilfeller der varekjøpene fremdeles er i beholdning pr 31.12.

Salgsinntekter

Inntekter fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Inntekter fra salg av tjenester resultatføres i takt med utførelsen. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser balanseføres som uopptjent inntekt ved salget, og inntektsføres deretter i tak med levering av ytelsene.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med [Skattesats] på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til poster ført direkte mot egenkapitalen.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, fratrukket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Vesentlige driftsmidler som består av betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Bruksverdi er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Varebeholdninger

Varelager regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris. Netto salgspris er estimert salgspris ved ordinær drift etter fradrag for beregnede nødvendige utgifter for gjennomføring av salget. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO metoden og inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varene til nåværende tilstand og plassering.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap på krav.

Kortsiktige plasseringer

Markedsbaserte finansielle instrumenter
Investeringer i aksjer og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi (markedsverdi) forutsatt at følgende betingelser er oppfylt:

1. er klassifisert som omløpsmiddel
2. inngår i en handelsportefølje med henblikk på videresalg,
3. omsettes på børs, autorisert markedsplass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, og
4. har god eierspredning og likviditet.

Tilsvarende gjelder for investeringer i fondsandeler i fond som i hovedsak investerer og slike aksjer og obligasjoner.

Verdiendringer på slike investeringer resultatføres som Verdiendring finansielle instrumenter. Realisert avkastning på obligasjonsfond resultatføres som Annen renteinntekt.

Andre investeringer og andeler

Andre kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene blir resultatført som Inntekt på andre investeringer dersom utdelingen er utdeling av opptjente resultater. Dersom utdelingen er tilbakebetaling av tidligere innskutt kapital blir utdelingen ført til reduksjon av investeringens anskaffelseskost/balanseført verdi.

Pensjoner

Kostnaden til innskuddsbasert pensjonsordning tilsvarer periodens premie til forsikringsselskapet. Ytelsesbaserte pensjonsordninger, vurderes til

nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Eventuelle planendringsgevinster som oppstår i forbindelse med ubetingede planendringer benyttes til å redusere uinnregnede estimatavvik. Pensjonsopptjening, rentekostnad og forventet avkastning for gjenværende del av regnskapsperioden fastsettes basert på forutsetninger per planendringstidspunkt.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger (aktuarielle gevinster og tap) under 10 % av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10 %-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og personalkostnader.

Gevinster eller tap som oppstår i forbindelse med oppgjør eller vesentlig avkorting av pensjonsordninger resultatføres ved oppgjøret eller avkortingen. Pensjonsopptjening, rentekostnad og forventet avkastning for gjenværende del av regnskapsperioden fastsettes basert på forutsetninger per avkortningstidspunkt.

Rentesikring og sikringsbokføring
Det er lagt til grunn sikringsbokføring for regnskapsmessig behandling av rentebytteavtaler som er anvendt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring av fremtidige utbetalinger av renter på langsiktige lån. Urealiserte verdiendringer på sikringsinstrumentene er ikke balanseført (Alternativ 2a i NRS 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser).

Realiserte gevinster og tap på rentebytteavtalene som er sikringsinstrumenter presenteres sammen med rentekostnad i resultatregnskapet.

Kontantstrømoppstilling
Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer, herunder likviditetsfond.

Note 2 - Salgsinntekter

Pr. virksomhetsområde	2023	2022
Salg av biler, deler, og verkstedtjenester	3 429 860 866	2 777 976 000
Salg av fritidsbåter mv. og tilhørende utstyr	341 800 716	571 311 723
Salg av marine motorer, propellanlegg, generatorsett, mv.	179 929 427	155 504 000
Servicetjenester til maritim og landbasert industri	236 056 585	227 065 000
Leieinntekter fast eiendom	136 405 963	142 847 198
Tjenesteleveranser eiendomsdrift og arkitekttjenester	27 056 671	32 123 000
Andre salgsinntekter	1 598 991	42 145 379
Sum salgsinntekter	**4 352 709 220**	**3 948 972 300**

Geografisk fordeling:		
Norge	4 189 007 419	3 711 970 000
Norden forøvrig	131 492 465	155 644 700
Europa forøvrig	23 039 976	64 519 600
Amerika	4 037 338	16 275 000
Verden forøvrig	5 132 022	563 000
Sum salgsinntekter	**4 352 709 220**	**3 948 972 300**

Note 3 - Sikring av salgsinntekter og varekjøpskostnader

Sikring av salgsinntekter
Deler av konsernets salgsinntekter fra salg av fritidsbåter og tilhørende utstyr er i utenlandsk valuta, herunder bl.a. svenske kroner (SEK). Konsernet har solgt SEK på termin for å sikre deler av forventet kontanstrøm fra salgsinntekter i SEK. Ved utgangen av året er konsernet part i valutaterminkontrakter pålydende samlet SEK 40 000 000 med forfall i juni/juli 2024.

Samlet markedsverdi på valutaterminkontraktene er pr 31.12.2023 negativ med kr 209 128.

Det er lagt til grunn sikringsbokføring for regnskapsmessig behandling av valutaterminkontraktene, som er anvendt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring. Urealiserte verdiendringer på sikringsinstrumentene er følgelig ikke balanseført. Realiserte gevinster og tap på valutaterminkontraktene presenteres sammen med salgsinntekter i resultatregnskapet.

Sikring av varekjøpskostnader
Store deler av konsernets varekjøpskostnader knyttet til produksjon av fritidsbåter er i polske zloty (PLN). Konsernet har kjøpt PLN på termin for å sikre deler av forventet kontantstrøm til varekjøp i PLN. Ved utgangen av året er konsernet part i valutaterminkontrakter pålydende samlet PLN 18 000 000 der majoriteten forfaller i første halvår 2024.

Samlet markedsverdi på valutaterminkontraktene er pr 31.12.2023 positiv med kr 2 097 173.

Det er lagt til grunn sikringsbokføring for regnskapsmessig behandling av valutaterminkontraktene, som er anvendt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring. Urealiserte verdiendringer på sikringsinstrumentene er følgelig ikke balanseført. Realiserte gevinster og tap på valutaterminkontraktene presenteres sammen med Varekostnad i resultatregnskapet, eller inngår i Varebeholdning i de tilfeller der varekjøpene fremdeles er i beholdning pr 31.12.

Note 4 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader:	**2023**	**2022**
Lønninger	471 395 931	427 587 400
Arbeidsgiveravgift	69 505 845	53 080 400
Pensjonskostnader	28 281 310	19 190 200
Andre ytelser	18 780 186	29 060 169
Innleid personale	2 130 500	3 931 000
Aktivert på prosjekter	-4 730 908	0
Sum lønnskostnader	**585 362 861**	**532 849 169**
Gjennomsnittlig antall årsverk	924	893

Av konsernets ansatte er 241 årsverk (275 i 2022) ansatt ved konsernets fabrikk i Polen.
Se note 12 for informasjon om konsernets pensjonsordninger.

Ytelser til ledende personer:

	Daglig leder	**Styret**
Lønn	3 388 196	840 000
Pensjonskostnader	143 500	0
Annen godtgjørelse	173 139	0
Sum	3 704 835	840 000

Daglig leder har ingen bonusavtale. Det foreligger avtale om lønn i 12 måneder etter fratreden fra sin stilling. Daglig leder inngår i morselskapets generelle innskuddspensjonsordning på lik linje med øvrige ansatte og i morselskapets innskuddsbaserte driftspensjonsordning for lønn over 12G for navngitte direktører.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	**2023**	**2022**
Lovpålagt revisjon	3 602 915	2 324 000
Andre attestasjonstjenester	0	63 000
Andre tjenester	588 685	1 030 000
Annen bistand	0	0
Sum godtgjørelse	**4 191 600**	**3 417 000**

Beløpene i tabellen over er de honorarer som er kostnadsført i året, og inkluderer ikke merverdiavgift.

Noter for konsernet Frydenbø Group

Note 5 - Immaterielle eiendeler

Goodwill og Andre immaterielle eiendeler

	Forskning og utvikling	**Øvrige immaterielle eiendeler**	**Goodwill**	**Sum**
Anskaffelseskost 01.01.2023	19 164 790	22 036 605	297 676 060	338 877 455
Tilgang ved oppkjøp	0	0	8 527 537	8 527 537
Tilgang i året	6 220 327	3 541 012	1 505 000	11 266 339
Avgang i året	-75 452	0	-2 812 705	-2 888 157
Anskaffelseskost 31.12.2023	**25 309 665**	**25 577 617**	**304 895 892**	**355 783 174**
Akk. nedskrivinger 31.12.2023	0	0	0	0
Akk. avskrivinger 31.12.2023	-8 577 652	-18 276 295	-130 532 874	-157 386 821
Bokført verdi 31.12.2023	**16 732 012**	**7 301 323**	**174 363 020**	**198 396 355**
Årets ordinære avskrivninger	2 894 526	1 409 017	24 780 232	29 083 775
Økonomisk levetid	3 år	3 -7 år	10 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Goodwill beregnet ved oppkjøp er avskrevet over mer enn 5 år etter vurdering av strategisk langsiktige investeringer.

Note 6 - Varige driftsmidler

	Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	**Maskiner og anlegg**	**Driftsløsøre, inventar m.m**	**Sum**
Anskaffelseskost 01.01.2023	2 099 290 351	46 183 473	255 058 143	2 400 531 967
Tilgang ved oppkjøp		4 540 334	17 156 932	21 697 266
Tilgang i året	51 570 666	10 389 808	47 779 726	109 740 201
Avgang i året	-334 000	-2 655 204	-23 429 861	-26 419 066
Omregningsdifferanse	9 738 106	1 083 062	1 645 171	12 466 339
Anskaffelseskost 31.12.2023	**2 160 265 122**	**59 541 474**	**298 210 111**	**2 518 016 707**
Akk. nedskrivinger 31.12.2023	0	0	0	0
Akk. avskrivninger 31.12.2023	-737 306 193	-29 150 105	-201 057 228	-967 513 526
Bokført verdi 31.12.2023	**1 422 958 929**	**30 391 369**	**97 152 881**	**1 550 503 180**
Årets ordinære avskrivninger	49 008 836	4 882 827	23 178 601	77 070 264
Økonomisk levetid	0-100 år	5-10 år	3-5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 7 - Leieavtaler

Oversikten under gir detaljer for konsernets vesentlige ikke-balanseførte leieavtaler:

Leieobjekt	Årlig leie - 2023	Varighet	Opsjon
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	462 330	31.08.2023	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	4 521 806	30.09.2023	Opsjon 5 år
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	1 402 192	31.12.2023	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	2 130 427	31.12.2024	Opsjon 3+3+3 å
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	3 500 000	31.12.2024	Opsjon 5 år
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	1 333 000	31.12.2025	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	2 176 332	31.01.2026	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	736 582	01.05.2026	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	1 502 540	01.01.2027	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	7 400 000	30.06.2027	Opsjon 5+5 år
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	658 897	01.07.2027	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	1 752 984	31.12.2027	Opsjon 5 år
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	2 147 451	01.07.2029	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	2 688 367	31.12.2031	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	4 016 796	31.12.2031	Opsjon 2 år
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	8 047 647	01.01.2032	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	1 989 836	01.01.2032	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	3 829 808	31.12.2032	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	166 178	31.12.2033	
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	5 139 414	30.04.2038	
Sum Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	**55 602 587**		

Noter for konsernet Frydenbø Group

Note 8 - Investering i tilknyttede selskap

Tilknyttet selskap	Kontorsted	Eier-/ stemme-andel	Resultat (konsern) 2023	Egenkapital (konsern) 31.12.2023	Bokført verdi 31.12.2023
Regnskapsført etter egenkapitalmetoden					
Schottel Industries GmbH	Tyskland	15,2 %	216 874 207	2 184 152 796	332 777 520
MyCar Group AS	Moss	33,0 %	-76 649 242	54 543 201	10 448 636
Frydenfalch AS	Bergen	50,0 %	-14 797 013	57 790 260	28 895 130
Skjøndals Holding AS	Bergen	50,0 %	-632 624	2 355 365	1 177 683
Regnskapsført etter kostmetoden					
Bilbyen Bilpleie AS	Bergen	24,0 %			61 250
Skadesenteret Sogn AS	Kaupanger	50,0 %			507 500
Bilskadesenteret Nordfjord	Stryn	50,0 %			204 400
Sum					374 072 118

*Det er vurdert at konsernet har betydelig innflytelse i Schottel Industries GmbH og følgelig er investeringen vurdert etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Beregning av årets resultatandel	Schottel Industries GmbH	MyCar Group AS	Frydenfalch AS	Skjøndals Holding AS
Andel årets resultat	33 572 382	-24 547 292	-7 398 507	-322 318
Korrigering andel av fjorårets resultat	-2 311 920		-787 156	0
Avskrivning merverdier og goodwill *	0	1 113 174	0	0
Årets resultatandel	**31 260 462**	**-23 434 118**	**-8 185 663**	**-322 318**

I tillegg til resultatandeler fra tilknyttede selskap som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden, inneholder også resultatposten *Inntekt på investering i tilknyttet selskap* et utbytte fra Skadesenteret Sogn AS med kr 750 000.

Beregning av balanseført verdi pr 31.12.				
Inngående balanse 1.1.	280 234 326	24 990 754	37 080 793	0
Tilganger / avganger	0	0	0	15 000
Årets resultatandel	33 572 382	-24 547 292	-7 398 507	-322 318
Korrigering andel av fjorårets resultat	-2 311 920	0	-787 156	0
Avskrivning merverdier og goodwill *	0	1 113 174	0	0
Mottatt utbytte	0		0	0
Innbetalt / tilbakebetalt kapital	0	8 892 000	0	1 485 000
Omregningsdifferanse	21 282 732	0	0	0
Utgående balanse 31.12.	**332 777 520**	**10 448 636**	**28 895 130**	**1 177 683**

Identifisert mindreverdi ved oppkjøp av MyCar Group AS i 2021 (redusert for andel solgt i 2022) periodiseres (inntektsføres) lineært over 10 år. Ved utgangen av året utgjør gjenværende mindreverdi til periodisering kr 8 905 392.

Note 9 - Skatt

Årets skattekostnad fordeler seg på:	**2023**	**2022**
Betalbar skatt på årets resultat	24 165 509	39 740 167
Betalt kildeskatt til utlandet	-160 680	0
For mye/for lite avsatt tidligere år	-1 266 695	3 345 000
Endring utsatt skatt	-1 254 460	-6 895 000
Årets skattekostnad	**21 483 674**	**36 190 167**
Beregning av årets skattegrunnlag:		
Ordinært resultat før skattekostnad	-24 267 412	128 761 318
Permanente forskjeller	3 749 547	29 972 584
3% av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	49 258	41 000
Avskrivninger goodwill og merverdier som ikke inngår i utsatt skatt	25 323 780	26 309 926
Resultatandel investering i tilknyttet selskap	-68 364	-37 563 510
Tilbakeføring av gevinst ved salg av aksjer	11 472 176	397 000
Nedskrivning på aksjer og andre verdipapirer resultatført i året	0	5 803 622
Effekt av inntekt utenfor norsk beskatningsområde	5 711 000	0
Endring i midlertidige forskjeller	20 460 662	10 048 000
Alminnelig inntekt	**42 430 647**	**163 769 940**
Begrensning av rentefradrag	69 364 841	13 756 000
Anvendt fremførbart underskudd	-4 139 494	0
Overført underskudd til fremføring	1 702 581	0
Mottatt konsernbidrag	158 000	0
Ytet konsernbidrag	0	-30 000
Årets skattegrunnlag	**109 516 575**	**177 495 940**
Betalbar skatt av årets skattegrunnlag	**24 093 647**	**39 049 107**
Oversikt over midlertidige forskjeller:		
Driftsmidler inkludert Goodwill	561 150 586	481 270 000
Fordringer	-7 491 144	-7 039 000
Varelager	-43 905 382	16 875 000
Regnskapsmessige avsetninger etc	-43 999 776	16 441 000
Pensjonsforpliktelser/-midler	5 811 289	5 646 000
Gevinst/tapskonto	3 287 063	4 415 000
Sum midlertidige forskjeller	**474 852 636**	**517 608 000**
Underskudd til fremføring	-4 384 789	6 326 586
Ubenyttet kredittfradrag til fremføring	-1 978 417	-2 511 000
Avskåret rentefradrag til fremføring	-102 700 768	-34 711 000
Netto midlertidige forskjeller pr 31.12	**365 788 662**	**486 712 586**
Forskjeller som ikke inngår i utsatt skatt/-skattefordel	-106 233 911	-23 854 000
Sum midlertidige forskjeller	**472 022 573**	**510 566 586**
Utsatt skatt/skattefordel 22%	**103 844 966**	**112 324 650**

Note 9 - Skatt - forts.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 22% av resultat før skatt:		
22% av resultat før skatt	-5 338 831	28 327 490
Gevinst ved realisasjon av datterselskap	2 523 879	0
Virkning av ulik skattesats utland	-1 409 543	0
Permanente forskjeller 22%	835 737	6 593 968
Virkning av resultatandel investering i tilknyttet selskap	-15 040	-8 263 972
Virkning av avskrivninger Goodwill	5 571 232	5 788 184
Virkning av avskåret rentefradrag	15 260 265	3 026 345
For mye/for lite avsatt tidligere år	2 509 543	3 635 000
Andre forskjeller	1 546 435	-2 916 848
Beregnet skattekostnad	**21 483 674**	**36 190 167**
Effektiv skattesats	-88,5 %	28,1 %

Note 10 - Konsern

Morselskapet i konsernet er Frydenbø Group AS som har forretningsadresse Damsgårdsveien 135, Bergen.
I tillegg til morselskapet er følgende datterselskaper konsolidert i konsernregnskapet:

Datterselskap	Kontor	Eierandel
Frydenbø Automotive AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Bil VPL AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Bil ASV AS	Førde, Norge	100,0 %
Frydenbø Bil Molde AS (fra 01.11.2023)	Molde, Norge	100,0 %
Frydenbø Bil Ålesund AS (fra 01.11.2023)	Ålesund, Norge	100,0 %
Frydenbø Bilsenter 2 AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Bilutleie AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Eiendom AS	Bergen, Norge	100,0 %
Artec AS	Bergen, Norge	70,0 %
Frydenbø Eiendom Newco 1 AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Minde AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Eiendom Newco 2 AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Kristianborg AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Eiendom Newco 3 AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Åsane AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Eiendom Newco 4 AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Boligutvikling AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Eiendom Newco 5 AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Åsane III AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Eiendomsdrift AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Marina AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Marina II AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Marina III AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Åsane II AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbo Global AG	Sveits	100,0 %
Frydenbø Industri Holding AS	Hanøytangen, Norge	100,0 %
Frydenbø industri AS	Hanøytangen, Norge	100,0 %
Frydenbö Industri AB	Sverige	100,0 %
Frydenbo GmbH	Tyskland	100,0 %
Frydenbø Industri Havøy AS	Havøysund, Norge	70,0 %
Frydenbø Industri Øksfjord AS	Øksfjord, Norge	100,0 %
Frydenbø Industri Blokken AS	Sortland, Norge	70,0 %
Frydenbø Industri Tromsø AS	Tromsø, Norge	70,0 %
Blokken Skipsverft Eiendom AS	Sortland, Norge	100,0 %
Fagerheim Blokken AS	Sortland, Norge	100,0 %
Loppa Utvikling AS	Øksfjord, Norge	100,0 %
Mekano Eiendom AS	Havøysund, Norge	100,0 %
Frydenbø NXT AS	Bergen, Norge	100,0 %
Frydenbø Marine AS	Sarpsborg, Norge	70,0 %
Frydenbø Boats AS	Sarpsborg, Norge	100,0 %
Frydenbø Boats Production Sp. Z o.o. sp.k.	Polen	92,0 %
Frydenbö Marine AB	Sverige	100,0 %
Frydenbø Milpro AS	Lillestrøm, Norge	100,0 %
Outboard Service Nordic AS	Asker, Norge	100,0 %

Note 10 - Konsern - forts.

Oppkjøp datterselskap
Konsernet har i 2023 overtatt 100 % av aksjene i Frydenbø Bil Molde AS (tidligere Møller Bil Molde AS) og Frydenbø Bil Ålesund AS (tidligere Møller Bil Ålesund AS). Selskapene er konsolidert i konsernregnskapet fra og med oppkjøpstidspunktet som var 1. november 2023.

Videre har konsernet overtatt 70 % av aksjene i Frydenbø Industri Tromsø AS (tidligere Elektro og Ventilasjon A
Selskapet er konsolidert i konsernregnskapet fra og med 15. august 2023.

Konsernet har også økt sin eierandel i datterselskapet Frydenbø Industri Øksfjord AS fra 70 % til 100 % i 2023 ved utkjøp av 30 % minoritetsinteresse.

Overtatte foretak er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden, og etter oppkjøpsanalyse er det ført opp Goodwill med kr 8 527 537. Goodwill avskrives over 10 år.

Avgang datterselskap
Datterselskapet EV Services AS ble begjært konkurs etter oppbud den 19.12.2023. I konsernet anses datterselskapet realisert og gått ut av konsernet per konkurstidspunktet.
Selskapet er konsolidert frem til konkurstidspunkt (opphør av kontroll), hvor det er foretatt gevinst/taps-beregning av utgangen iht NRS 17.

Vederlag	0
Eiendeler	9 324 064
Gjeld	-16 387 176
Minoritetsinteresser	2 118 929
Gevinst avgang	4 944 183
Tap konsernfordringer mot EV Services AS	-7 305 720
Netto tap konsern	-2 361 537

Netto tap ved avgang er i konsernets resultatoppstilling klassifisert som Annen driftskostnad.

Note 11 - Investeringer i aksjer, andeler og verdipapirfond

Investeringer i aksjer og andeler	Eierandel	Balanseført verdi
Mama Holding Company AS (tidl. iMove AS)	18,1 %	18 855 050
Momentum II AS	8,3 %	12 907 220
Icon Capital VII AS	1,1 %	8 219 600
Rotam AS	13,7 %	5 344 659
Drive Mobility AS	3,8 %	1 000 000
Øvrige investeringer i aksjer og andeler		721 096
Sum		**47 047 624**

Markedsbaserte finansielle instrumenter	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Markedsverdi
Markedsbaserte aksjefond	2 676 693	12 253 484	12 253 484
Sum	**2 676 693**	**12 253 484**	**12 253 484**

Andre investeringer i aksjer og andeler	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
Andeler i deltakerlignede selskaper	3 267 941	3 267 941
Øvrige investeringer	14 230	14 230
Sum	**3 282 171**	**3 282 171**

Utdelinger fra deltakerlignede selskaper blir resultatført som Inntekt på andre investeringer dersom utdelingen er utdeling av opptjente resultater. Dersom utdelingen er tilbakebetaling av tidligere innskutt kapital blir utdelingen ført til reduksjon av investeringens anskaffelseskost/balanseført verdi.

Noter for konsernet Frydenbø Group

Note 12 - Pensjonsordninger

Morselskapet og de norske datterselskapene i konsernet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Innskuddspensjonsordninger
Konsernets innskuddspensjonsordninger for norske ansatte gir den ansatte rett til et avtalt pensjonsinnskudd som utgjør en prosentsats av lønn opp til 12G. Denne ordningen omfatter i alt 696 personer ved utgangen av 2023.

I tillegg har konsernet avtaler om supplerende innskuddsbasert driftspensjon for lønn opp til 12G for 11 ledende ansatte, og for lønn utover 12G for en navngitt direktør.

For samtlige av konsernets ansatte i Polen er konsernet pålagt å betale pensjonsinnskudd som i 2023 utgjorde 9,76 % av den ansattes lønn opp til en bestemt beløpsgrense.

Sikret ytelsespensjonsordning
To av de norske selskapene i konsernet har lukkede ytelsespensjonsordninger som omfatter i alt 23 personer, herunder 16 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap.

Opplysninger om sikret ytelsespensjonsordning

Årets pensjonskostnad	**2023**	**2022**
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	446 551	445 904
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	667 365	327 657
Avkastning på pensjonsmidler	-1 079 980	-647 327
Administrasjonsomkostninger	431 682	428 055
Arbeidsgiveravgift	133 444	96 293
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	328 679	427 551
Netto kostnad ved ytelsespensjonsordning	**927 741**	**1 078 133**

Netto pensjonsforpliktelse ved årets utgang	**2023**	**2022**
Påløpte pensjonsforpliktelser (DBO) pr. 31.12	21 335 937	22 101 464
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12	22 186 000	23 361 000
Netto pensjonsforpliktelse 31.12. inkl AGA	**-850 063**	**-1 259 536**
Ikke resultatført virkning av estimattavvik	-5 050 625	-4 386 149
Netto balanseført pensjonsforpliktelse/-midler pr 31.12. inkl. AGA	**-5 900 689**	**-5 645 685**

Netto pensjonsmidler inngår i Andre langsiktige fordringer i balansen.

Økonomiske forutsetninger	**2023**	**2022**
Diskonteringsrente	3,70 %	3,20 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,40 %	4,90 %
Årlig forventet lønnsvekst	3,75 %	3,75 %
Årlig forventet reg. av pensjoner under utbetaling	2,40 %	1,70 %
Årlig forventet G-regulering	3,50 %	3,50 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Note 13 - Varer

	2023	2022
Råvarer og innkjøpte halvfabrikater	33 093 444	35 140 002
Varer under tilvirkning	13 525 913	11 371 000
Ferdigvarer	79 736 804	14 338 849
Innkjøpte varer for videresalg	658 911 327	628 202 562
Avsetning for ukurans	-34 485 387	-31 508 718
Sum varer	**750 782 101**	**657 543 695**

Note 14 - Bankinnskudd og kredittfasiliteter

Bundne midler som inngår i Bankinnskudd, kontanter o.l.	2023	2022
Bundne skattetrekksmidler	18 286 608	21 654 000
Andre bundne bankinnskudd	438 768	0
Sum	**18 725 376**	**21 654 000**

Ubenyttede kredittfasiliteter
Totalt bevilget kassekreditt i konsernet utgjør pr 31.12.2023 kr 395 000 000.
Av denne kreditten var kr 220 131 553 ubenyttet.

I tillegg har konsernet fordringskredittfasiliteter og lagerfinansieringsfasiliteter med rammer på totalt kr 528 000 000 pr 31.12.2023. Av denne kreditten var kr 228 261 605 ubenyttet.

Note 15 - Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i morselskapet Frydenbø Group AS består pr. 31.12 av følgende aksjeklasser:

	Antall	Pålydende	Aksjekapital
A-aksjer	67 932	30,0	2 037 960
B-aksjer	68	30,0	2 040
Sum	**68 000**		**2 040 000**

Aksjene er pr. 31.12.2023 eiet av:

Aksjonær	A-aksjer	B-aksjer	Sum	Eierandel	Stemmeandel
Frydenbø Investment AS	67 932	0	67 932	99,9 %	100,0 %
Heen Investments AS	0	68	68	0,1 %	0,0 %
Sum	**67 932**	**68**	**68 000**	**100,0 %**	**100,0 %**

Aksjer eiet av medlemmer i styret og daglig leder:
Styreleder Knut Herman Holler Gjøvaag eier 100 % av aksjene i det ultimate morselskapet i konsernet, Gjøvaag Investment AS. Gjøvaag Investment AS eier 65,1 % av aksjene i Frydenbø Investment AS.

Daglig leder Åsmund Bjørndal Heen eier 100 % av aksjene i Heen Investments AS.

Note 16 - Endring i egenkapital

	Aksjekapital	Annen egenkapital	Minoritets-interesser	Sum egenkapital
Egenkapital pr 01.01.2023	2 040 000	906 146 390	44 035 930	952 222 320
Avsatt utbytte		-31 550 000	-450 000	-32 000 000
Tilleggsutbytte		-30 000 000	-1 155 272	-31 155 272
Avgitt konsernbidrag (etter skatt)		-123 240		-123 240
Mottatt konsernbidrag (etter skatt)		123 240		123 240
Omregningsdifferanse		30 684 925		30 684 925
Tilgang/avgang minoritetsinteresser		-1 393 245	-582 110	-1 975 355
Andre endringer		1 063 458		1 063 458
Årsresultat		-54 318 325	8 567 240	-45 751 086
Egenkapital pr 31.12.2023	**2 040 000**	**820 633 203**	**50 415 788**	**873 088 994**

Note 17 - Avsetninger for forpliktelser

Restverdiforpliktelser på gjenkjøpsavtaler
Konsernet har solgt biler på leasingkontrakter, og har pr 31.12.2023 følgende ikke balanseførte restverdiforpliktelse knyttet til gjenkjøpsavtaler:

	2024	2025	2026	2027-2028	Sum
Restverdiforpliktelse	596 618 021	359 374 122	253 102 898	52 689 655	1 261 784 696

Det foretas vurdering av risiko for tap i gjenkjøpsporteføljen. Avsetning til tap på restverdiforpliktelse, per 31.12.2023 totalt kr 36 363 429, er klassifisert som langsiktig gjeld i balansen under regnskapslinjen Andre avsetninger for forpliktelser.

Note 18 - Langsiktig gjeld

Opplysninger om Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner

Type	Valuta	Forfall	Rente	Hovedstol 31.12.2023
Pantelån	NOK	Se under	Flytende	1 488 126 889
Pantelån	EUR	31.07.2032	Flytende	54 223 325
Billån	NOK	Se under	Flytende	2 054 893
Sum langsiktig gjeld til kredittsinstitusjoner				**1 544 405 107**

Det er avtalt avdragsfrihet for flere av lånene i 2024. Forventede avdrag i 2024 utgjør samlet kr 50 334 000.
Alle lån i NOK forfaller i sin helhet innen fem år. Lån som forfaller i 2024 forventes fornyet ved forfall.
Av pantelån i EUR så forfaller kr 23 275 000 til oppgjør etter fem år fra 31.12.2023.

Opplysninger om Øvrig langsiktig gjeld

Type	Valuta	Forfall	Rente	Hovedstol 31.12.2023
Selgerkreditter	NOK	Se under	Flytende	93 654 416
Annen langsiktig gjeld				4 437 330
Sum Øvrig langsiktig gjeld				**98 091 746**

Forventede avdrag på selgerkreditter i 2024 utgjør samlet kr 17 280 816.
Alle selgerkreditter forfaller i sin helhet innen fem år.

Rentesikring og sikringsbokføring
Ved utgangen av året er konsernet part i en rekke rentebytteavtaler hvor konsernet mottar flytende rente, og betaler en avtalt fast rente. Rentebytteavtalene har hovedstoler som avtar i tråd med nedbetalingsplaner for de sikrede lånene.

Samlet gjenværende hovedstol på rentebytteavtaler pr 31.12.2023 utgjør kr 1 002 515 658.
Den vektede gjennomsnittlige gjenværende løpetiden på avtalene utgjør om lag 7 år og 2 mnd, og vektet gjennomsnittlig avtalt fast rente i avtalene er 2,84 %

Samlet netto markedsverdi av rentebytteavtalene utgjorde pr 31.12.2023 kr 9 815 320 inkl påløpte renter med kr 2 399 732.

Det er lagt til grunn sikringsbokføring for regnskapsmessig behandling av rentebytteavtalene.
Urealiserte verdiendringer på sikringsinstrumentene er følgelig ikke balanseført.
Realiserte gevinster og tap på rentebytteavtalene presenteres sammen med rentekostnader i resultatregnskapet.

I forbindelse med at konsernet innfridde enkelte av konsernets pantelån førtidig i 2023, ble også tilhørende rentesikringsinstrumenter realisert. Gevinst ved avslutning av rentesikringsinstrumenter utgjorde kr 17.374.179, og inngår i Andre finansinntekter i 2023.

Note 19 - Pantstillelser og garantier

Garantiansvar:	2023	2022
Garantistillelse overfor kreditor til MyCar Group AS	33 000 000	0
Garantistillelse overfor kreditor til Dekkstra AS	2 500 000	0
Sum garantiansvar	**35 500 000**	**0**

Pantesikret gjeld:	2023	2022
Pantelån og billån	1 544 405 107	1 458 037 013
Kassekreditt, Fordringskreditt, Lagerfinansiering	475 141 535	392 445 708
Sum pantesikret gjeld	**2 019 546 642**	**1 850 482 721**

Bokført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet utgjør:	2023	2022
Aksjer i tilknyttede selskap og andre aksjer og andeler	12 327 049	
Fast eiendom	1 422 958 929	1 411 477 067
Andre varige driftsmidler/Driftstilbehør	98 605 714	75 000 000
Varelager	682 549 238	672 361 000
Kundefordringer	342 574 107	422 290 000
Sum sikkerhetsstillelse	**2 559 015 037**	**2 581 128 067**

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Salgsinntekt	1	26 032 844	22 338 455
Annen driftsinntekt		5 285	0
Sum driftsinntekter		**26 038 129**	**22 338 455**
Lønnskostnad	2	21 501 731	23 935 788
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler Annen driftskostnad	3, 4	1 867 655	1 149 500
	2	33 231 972	31 092 325
Sum driftskostnader		**56 601 358**	**56 177 613**
Driftsresultat		**-30 563 229**	**-33 839 158**
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap		204 845 270	76 980 000
Inntekt på andre investeringer		1 641 931	1 043 033
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		327 199	130 422
Annen renteinntekt		1 596 801	48 061
Annen finansinntekt		12 354	8 705
Verdiendring finansielle instrumenter Nedskrivning av finansielle eiendeler Rentekostnad til foretak i samme konsern		-2 270 845	-417 925
		0	15 796
Annen rentekostnad		694 938	859 946
Annen finanskostnad		3 798 136	2 692 755
Resultat av finansposter		1 024 054	212 813
		200 635 581	**74 010 986**
Resultat før skattekostnad		170 072 352	40 171 828
Skattekostnad på resultat	5	426 075	6 681 207
Årsresultat		**169 646 277**	**33 490 621**
Overføringer			
Avsatt til utbytte		31 550 000	0
Avsatt konsernbidrag		0	11 836
Avsatt til annen egenkapital **Sum overføringer**		138 096 277	33 478 785
		169 646 277	**33 490 621**

Eiendeler	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Øvrige immaterielle eiendeler	3	4 378 567	4 977 920
Sum immaterielle eiendeler		**4 378 567**	**4 977 920**
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	4, 6	443 544	2 954 445
Sum varige driftsmidler		**443 544**	**2 954 445**
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	6, 7	1 076 077 368	1 017 478 862
Lån til foretak i samme konsern	8	9 810 266	3 358 043
Andre langsiktige fordringer		1 188 258	2 102 538
Sum finansielle anleggsmidler		**1 087 075 892**	**1 022 939 443**
Sum anleggsmidler		**1 091 898 004**	**1 030 871 809**
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning	9	600 900	767 580
Fordringer			
Kundefordringer	8, 10	2 462 277	1 827 678
Andre kortsiktige fordringer		2 084 184	2 661 891
Fordringer på konsernselskap	8	33 574 711	15 025 586
Sum fordringer		**38 121 172**	**19 515 155**
Investeringer			
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	11	12 253 484	18 565 921
Andre investeringer i aksjer og andeler	11	3 267 941	8 465 402
Sum investeringer		**15 521 425**	**27 031 323**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	12	72 067 986	902 110
Sum omløpsmidler		**126 311 484**	**48 216 168**
Sum eiendeler		**1 218 209 487**	**1 079 087 977**

Egenkapital og gjeld	Note	2023	2022
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	13	2 040 000	2 040 000
Overkurs		417 372 675	417 372 675
Sum innskutt egenkapital		**419 412 675**	**419 412 675**
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		661 286 509	553 190 232
Sum opptjent egenkapital		**661 286 509**	**553 190 232**
Sum egenkapital	**14**	**1 080 699 184**	**972 602 907**
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Utsatt skatt	5	32 272	113 768
Sum avsetning for forpliktelser		**32 272**	**113 768**
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 15	38 512 635	50 618 950
Gjeld til selskap i samme konsern	8, 15	0	20 650 000
Øvrig langsiktig gjeld	6, 15	47 280 816	0
Sum annen langsiktig gjeld		**85 793 451**	**71 268 950**
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 12	0	16 101 500
Leverandørgjeld	8	3 194 561	4 167 095
Betalbar skatt	5	514 391	5 971 437
Skyldig offentlige avgifter		1 624 151	1 413 993
Utbytte		31 550 000	0
Gjeld til nærstående selskap		1 261 257	1 781 537
Gjeld til konsernselskap	8	10 413 553	286 553
Annen kortsiktig gjeld		3 126 666	5 380 237
Sum kortsiktig gjeld		**51 684 580**	**35 102 352**
Sum gjeld		**137 510 303**	**106 485 069**
Sum egenkapital og gjeld		**1 218 209 487**	**1 079 087 977**

Bergen, 7. juni 2024
Styret i Frydenbø Group AS

Knut Herman Holler Gjøvaag
styreleder

Arne Mowinckel Troye
styremedlem

Jan Erik Clausen
styremedlem

Maren Sleire Lundby
styremedlem

Åsmund Bjørndal Heen
daglig leder

	Note	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad		170 072 352	40 171 828
Periodens betalte skatt		-5 971 437	-2 924 902
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler		-5 285	0
Ordinære avskrivninger		1 867 655	1 149 500
Resultatført utbytte og konsernbidrag fra datterselskap		-204 845 270	-76 980 000
Urealiserte verdiendringer finansielle instrumenter		2 270 845	417 925
Nedskrivning anleggsmidler		0	15 796
Andre poster klassifisert som investeringsaktiviteter		-1 641 931	-1 043 033
Endring i varelager		166 680	6 420
Endring i kundefordringer		-634 599	-1 780 678
Endring i leverandørgjeld		-972 533	1 973 095
Endring i andre tidsavgrensningsposter		-1 531 525	3 210 247
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		**-41 225 047**	**-35 783 803**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		3 334 442	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-2 086 560	-6 249 000
Innbetaling ved mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskap		190 204 700	74 669 500
Innbetalinger av andre utbytter og utdelinger		1 884 480	628 544
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		-1 218 630	0
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		-210 515	0
Innbetalinger ved salg av andre investeringer		9 228 763	0
Inn- og utbetalinger ved lån til konsernselskaper		-6 452 223	-3 358 043
Inn- og utbetalinger ved andre langsiktig fordringer		914 280	3 178 462
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		**195 598 737**	**68 869 463**
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		1 222 102	1 630 712
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld til kredittinstitusjon		-13 328 416	-9 915 762
Utbetaling ved innfrielse av langsiktig konserngjeld		-25 000 000	0
Netto endring i kassekreditt		-16 101 500	16 101 500
Utbetalinger av utbytte		-30 000 000	-40 000 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		**-83 207 814**	**-32 183 550**
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		71 165 876	902 110
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnelse		902 110	0
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt		**72 067 986**	**902 110**

Bundne midler i bankbeholdning per 31.12.2023 utgjør kr 880.855.
Ubenyttet kreditt på selskapets kassekredittfasilitet utgjør ved årsslutt kr 25 000 000.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Bruk av estimater
I utarbeidelse av årsregnskapet har man brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen i henhold til god regnskapsskikk. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Inntekter
Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. Inntekter fra salg av tjenester og langsiktige tilvirkingsprosjekter (anleggskontrakter) resultatføres i takt med prosjektets fullføringsgrad, når utfallet av transaksjonen kan estimeres på en pålitelig måte. Når transaksjonens utfall ikke kan estimeres pålitelig, vil kun inntekter tilsvarende påløpte prosjektkostnader inntektsføres. I den perioden det blir identifisert at et prosjekt vil gi et negativt resultat, vil det estimerte tapet på kontrakten bli resultatført i sin helhet.

Skatt
Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler
Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, fratrukket avskrivinger og nedskrivinger.

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Vesentlige driftsmidler som består av flere betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivingen reverseres når grunnlaget for nedskrivingen ikke lenger er til stede.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

Datterselskap og tilknyttet selskap
Datterselskap og tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan forventes å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap er inntektsført samme år som det er avsatt i givers regnskap. Overstiger utbytte / konsernbidraget andelen av opptjent resultat etter anskaffelsestidspunktet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen til morselskapet.

Varer
Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi. Netto salgsverdi er estimert salgspris ved ordinær drift etter fradrag for beregnede nødvendige utgifter for gjennomføring av salget. Anskaffelseskost inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varene til nåværende plassering og tilordnes ved bruk av FIFO - prinsippet.

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. For øvrige kundefordringer utføres en uspesifisert avsetning for å dekke forventet tap på krav.

Pensjoner - Innskuddsbasert ordning
Kostnaden til innskuddsbasert pensjonsordning tilsvarer periodens premie til forsikringsselskapet.

Kortsiktige plasseringer

Markedsbaserte finansielle instrumenter
Investeringer i aksjer og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi (markedsverdi) forutsatt at følgende betingelser er oppfylt:
1. er klassifisert som omløpsmiddel
2. inngår i en handelsportefølje med henblikk på videresalg,
3. omsettes på børs, autorisert markedsplass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, og
4. har god eierspredning og likviditet.
Tilsvarende gjelder for investeringer i fondsandeler i fond som i hovedsak investerer og slike aksjer og obligasjoner.

Verdiendringer på slike investeringer resultatføres som Verdiendring finansielle instrumenter. Realisert avkastning på obligasjonsfond resultatføres som Annen renteinntekt.

Andre investeringer og andeler
Andre kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen.

Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som Inntekt på andre investeringer.

Rentesikring og sikringsbokføring
Det er lagt til grunn sikringsbokføring for regnskapsmessig behandling av rentebytteavtaler som er anvendt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring av fremtidige utbetalinger av renter på langsiktige lån.
Urealiserte verdiendringer på sikringsinstrumentene er ikke balanseført (Alternativ 2a i NRS 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser).
Realiserte gevinster og tap på rentebytteavtalene som er sikringsinstrumenter presenteres sammen med rentekostnad i resultatregnskapet.

Kontantstrømoppstilling
Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer, herunder likviditetsfond.

Note 1 Salgsinntekter

	2023	2022
Pr. Virksomhetsområde		
Salg av administrasjonstjenester	26 032 844	22 338 455
Sum salgsinntekter	**26 032 844**	**22 338 455**
Geografisk fordeling		
Norge	26 032 844	22 338 455
Verden forøvrig	0	0
Sum salgsinntekter	**26 032 844**	**22 338 455**

Note 2 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser til daglig leder, styret og revisor

Lønnskostnader

	2023	2022
Lønninger	17 151 436	17 536 589
Arbeidsgiveravgift	3 069 033	2 710 172
Pensjonskostnader	1 420 967	1 235 964
Andre ytelser	-139 704	2 453 062
Sum	**21 501 731**	**23 935 787**
Gjennomsnittlig antall årsverk	11	11

Pensjonsforpliktelser
Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Selskapets pensjonsordninger består av en innskuddspensjonsordning som omfatter alle ansatte, og gir den ansatte rett til et pensjonsinnskudd som er en avtalt prosentsats av lønn opp til 12G. Denne ordningen omfatter 13 ansatte pr 31.12.2023. I tillegg har selskapet en avtale om innskuddsbasert driftspensjon for lønn over 12G for navngitte direktører som omfatter 1 ansatt pr 31.12.2023.

Ytelser til ledende personer

	Daglig leder	Styret
Lønn	3 388 196	840 000
Pensjonskostnader	143 500	0
Annen godtgjørelse	173 139	0
Sum	**3 704 835**	**840 000**

Daglig leder har ingen bonusavtale. Det foreligger avtale om lønn i 12 måneder etter fratreden fra sin stilling. Daglig leder inngår i selskapets generelle innskuddspensjonsordning på lik linje med øvrige ansatte, og i selskapets innskuddsbaserte driftspensjonsordning for lønn over 12G for navngitte direktører.

Godtgjørelse til revisor

	2023	2022
Lovpålagt revisjon	213 455	240 166
Andre attestasjonstjenester	0	0
Andre tjenester	253 380	760 000
Annen bistand	0	0
Sum	466 835	1 000 166

Beløpene i tabellen over er årets kostnadsførte beløper og inkluderer ikke merverdiavgift.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Øvrige immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost 01.01.2023	20 897 000
Tilgang kjøpte immaterielle eiendeler	709 801
Anskaffelseskost 31.12.2023	**21 606 801**
Akkumulerte avskrivninger 31.12	17 228 234
Bokført verdi 31.12.2023	**4 378 567**
Akk. av- og nedskrivninger 01.01.2023	15 919 084
Årets avskrivninger	1 309 150
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.2023	**17 228 234**
Økonomisk levetid	3-7 år
Avskrivningsplan	Lineær

Note 4 Varige driftsmidler

	Driftsløsøre, inventar, personbiler mm.
Anskaffelseskost 01.01.2023	3 845 445
Tilgang kjøpte driftsmidler	1 376 759
Avgang solgte driftsmidler	-4 121 730
Anskaffelseskost 31.12.2023	**1 100 474**
Akkumulerte avskrivninger 31.12	656 930
Bokført verdi 31.12.2023	**443 544**
Akk. av- og nedskrivninger 01.01.2023	891 000
Årets avskrivninger	558 503
Avgang	-792 573
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.2023	**656 930**
Økonomisk levetid	3-5 år
Avskrivningsplan	Lineær

Vesentlige leieavtaler

Årlig leie for ikke-balanseførte leieavtaler utgjør kr 721 330 for Tomter, bygninger og annen fast eiendom. Leieavtalen løper til 31.03.2033.

Note 5 Skatt

Årets skattegrunnlag	**2023**	**2022**
Betalbar skatt	507 571	6 600 006
Endring i utsatt skatt	-81 496	81 201
Sum skattekostnad	**426 075**	**6 681 207**

Beregning av årets skattegrunnlag:	**2023**	**2022**
Ordinært resultat før skattekostnad	170 072 352	40 171 826
Permanente forskjeller	-170 473 400	-9 802 702
Endring i midlertidige forskjeller	370 440	-369 097
Mottatt konsernbidrag	158 000	0
Avgitt konsernbidrag	-127 000	-2 857 131
Avskåret rentefradrag	2 337 751	0
Årets skattegrunnlag	**2 338 142**	**27 142 896**

Betalbar skatt i balansen:	**2023**	**2022**
Betalbar skatt på årets resultat	-6 703 186	5 971 437
Betalbar skatt på mottatt konsernbidrag	7 245 517	0
Betalbar skatt på avgitt konsernbidrag	-27 940	0
Sum betalbar skatt i balansen	**514 391**	**5 971 437**

Oversikt over midlertidige forskjeller:	**2023**	**2022**	**Endring**
Varige driftsmidler	146 680	501 199	354 519
Fordringer	0	15 921	15 921
Sum	**146 680**	**517 120**	**370 440**
Avskåret rentefradrag til fremføring	-2 337 751	0	2 337 751
Inngår ikke i beregningen av utsatt skatt	2 337 751	0	-2 337 751
Sum	**146 680**	**517 120**	**370 439**
Utsatt skattefordel / skatt (22 %)	**32 270**	**113 766**	**81 497**

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 22 % av resultat før skatt:	**2023**	**2022**
Resultat før skatt	170 072 352	40 171 826
22 % skatt av resultat før skatt	37 415 917	8 837 802
Permanente forskjeller 22 %	-37 504 148	-2 156 594
Virkning av avskåret rentefradrag	514 305	0
Beregnet skattekostnad	**426 075**	**6 681 207**
Effektiv skattesats	0,3 %	16,6 %

Note 6 Pantstillelser og garantier

	31.12.2023	31.12.2022
Pantsikret gjeld, pantstillelser og garantier		
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner - pantelån	38 512 635	50 618 950
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner - kassekreditt	0	16 101 500
Garantier	35 000 000	0
Sum	**73 512 635**	**66 720 449**
Regnskapsført verdi av pantsikrede eiendeler		
Biler	255 386	2 875 824
Investering i datterselskap	1 049 356 787	992 075 971
Sum	**1 049 612 173**	**994 951 795**

Som sikkerhet for gjeld til kredittinstitusjoner (pantelån og kassekreditt) er det stillet 1. prioritets pant i aksjene i datterselskapene Frydenbø Automotive AS, Frydenbø Eiendom AS, Frydenbø Industri Holding AS, og Frydenbø Marine AS. Det er også stillet oppstrømsgaranti fra disse datterselskapene.

Note 7 Datterselskaper

	Kontor-kommune	Eier-andel	Balanseført verdi	Egenkapital	Resultat
Datterselskaper					
Frydenbö Global AG	Freienbach	100,0 %	1 218 630	1 218 630	0
Frydenbø Automotive AS	Bergen	100,0 %	522 321 840	531 985 016	-143 045 202
Frydenbø Eiendom AS	Bergen	100,0 %	304 394 718	218 118 695	53 733 141
Frydenbø Industri Holding AS	Askøy	100,0 %	107 552 229	166 227 627	31 563 038
Frydenbø Marine AS	Sarpsborg	70,0 %	115 088 000	226 136 318	-1 603 056
Frydenbø NXT AS	Bergen	100,0 %	25 501 951	36 230 942	-289 976
Sum			**1 076 077 368**	**1 179 917 228**	**-59 642 054**

Frydenbö Global AG er stiftet i 2023.

Note 8 Mellomværende med selskap i samme konsern

	2023	2022
Fordringer		
Lån til foretak i samme konsern	9 810 266	3 358 043
Kundefordringer konsern	2 214 822	1 616 316
Andre kortsiktige fordringer konsern	33 574 711	15 025 586
Sum	**45 599 799**	**19 999 945**
Gjeld		
Lån fra foretak i samme konsern	0	20 650 000
Leverandørgjeld innen konsern	110 340	192 627
Annen kortsiktig gjeld konsern	10 413 553	286 553
Sum	**10 523 893**	**21 129 180**

Note 9 Varer

Lagerbeholdning er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. For alle varer er det tatt hensyn til ukurans.

Varelager	2023	2022
Lager av innkjøpte handelsvarer	600 900	767 580
Sum varelager	**600 900**	**767 580**

Note 10 Kundefordringer

	2023	2022
Kundefordringer til pålydende	2 462 277	1 827 678
Avsetning til tap	0	0
Balanseført verdi av kundefordringer 31.12	**2 462 277**	**1 827 678**

Kostnadsført tap er klassifisert som annen driftskostnad i regnskapet.

Note 11 Investeringer i aksjer, andeler og verdipapirfond

	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Markeds-verdi
Markedsbaserte finansielle instrumenter			
Markedsbaserte aksjefond	2 676 693	12 253 484	12 253 484
Sum	**2 676 693**	**12 253 484**	**12 253 484**
Andre investeringer i aksjer og andeler			
Andeler i deltakerlignede selskaper	3 267 941	3 267 941	
Sum	**3 267 941**	**3 267 941**	

Utdelinger fra deltakerlignede selskaper blir resultatført som Inntekt på andre investeringer dersom utdelingen er utdeling av opptjente resultater. Dersom utdelingen er tilbakebetaling av tidligere innskutt kapital blir utdelingen ført til reduksjon av investeringens anskaffelseskost/bokført verdi.

Note 12 Bankinnskudd og kassekreditt

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) er på kr. 880 855.

Selskapets kassekredittfasilitet har en ramme på kr 25 000 000. Denne rammen er ubenyttet pr 31.12.2023.

Note 13 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i Frydenbø Group AS pr. 31.12 består av følgende aksjeklasser:

	Antall	Pålydende	Bokført
A-aksjer	67 932	30,0	2 037 960
B-aksjer	68	30,0	2 040
Sum	**68 000**		**2 040 000**

Eierstruktur
Aksjonærer i % pr. 31.12:

	A-aksjer	B-aksjer	Sum	Eierandel	Stemmeandel
Frydenbø Investment AS	67 932		67 932	99,9	100,0
Heen Investments AS		68	68	0,1	0,0
Totalt antall aksjer	**67 932**	**68**	**68 000**	**100,0**	**100,0**

Aksjer eiet av medlemmer i styret og daglig leder:
Styreleder Knut Herman Holler Gjøvaag eier 100 % av aksjene i det ultimate morselskapet i konsernet, Gjøvaag Investment AS. Gjøvaag Investment AS eier 65,1% av aksjene i Frydenbø Investment AS.

Daglig leder Åsmund Bjørndal Heen eier 100 %av aksjene i Heen Investments AS.

Note 14 Egenkapital

	Aksjekapital	Overkurs	Annen Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2022	2 040 000	417 372 675	0	553 190 232	972 602 907
Årets resultat				169 646 277	169 646 277
Utbytte				-31 550 000	-31 550 000
Tilleggsutbytte				-30 000 000	-30 000 000
Konsernbidrag mottatt			123 240		123 240
Konsernbidrag avgitt			-123 240	0	-123 240
Pr 31.12.2023	**2 040 000**	**417 372 675**	**0**	**661 286 509**	**1 080 699 184**

Note 15 Langsiktig gjeld

Opplysninger om gjeld til kredittinstitusjoner og øvrig langsiktig gjeld

	Valuta	Rente	Opprinnelig løpetid	Forfall	Gjenværende hovedstol 31.12.2023
Marginlån	NOK	Flytende	5 år	30.04.2027	38 250 000
Billån	NOK	Flytende	5 år	22.09.2026	262 635
Sum gjeld til kredittinstitusjoner					**38 512 635**
Øvrig langsiktig gjeld		Flytende	2 år 10 mnd	30.06.2026	47 280 816
Sum langsiktig gjeld					**85 793 451**

Langsiktig gjeld til kredittinstitusjon
Selskapet har i april 2024 fått innvilget forlengelse av marginlån som hadde forfall 30.04.2024. Lånets løpetid er forlenget med 3 år til 30.04.2027. Årlige avdrag på dette lånet utgjør kr 9 500 000.

Øvrig langsiktig gjeld
Av øvrig langsiktig gjeld forfaller kr 17 280 816 til betaling i 2024.

Rentesikring og sikringsbokføring
Ved utgangen av året er selskapet part i følgende rentesikringsinstrumenter:

Rentebytteavtale inngått 2019 med pålydende kr 18 000 000 (opprinnelig hovedstol var kr 30.000.000), der selskapet betaler fast rente 1,57 % og mottar flytende rente. Rentebytteavtalen løper fra 02.10.2019 til 02.10.2029.

Markedsverdi på rentebytteavtalen er pr 31.12.2023 positiv med kr 908 869.

Det er lagt til grunn sikringsbokføring (kontantstrømsikring) for regnskapsmessig behandling av rentebytteavtalene. Urealiserte verdiendringer på sikringsinstrumentene er følgelig ikke balanseført. Gevinster og tap på rentebytteavtalene presenteres sammen med rentekostnader i resultatregnskapet.

Til generalforsamlingen i Frydenbø Group AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Frydenbø Group AS, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettvisende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet. For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til: https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger

Bergen, 7. juni 2024
PricewaterhouseCoopers AS

Fredrik Gabrielsen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Dr. Holms, Geilo

Nyhetsbildet

Sea to Summit – et skieventyr gjennom arktis
Nordkapp Boats hadde en spennende idé: Hva om de våget seg forbi Polarsirkelen for å stå på ski i Lyngsalpene, med båt som eneste transportmiddel? Aksel Lund Svindal, Kajsa Vickhoff-Lie og Helene Olafsen ble med på reisen mot nord.

Ny konserndirektør i Frydenbø Bil
Olav Aksnes blir ny konserndirektør i Frydenbø Bil. Aksnes kommer fra stillingen som COO i selskapet, og har vært ansatt siden 2008.

Føniks - bygg og kompetansebygging for en mer bærekraftig bransje
Med kompetansedeling, systemer og støtte fra uvurderlige partnere i Loopfront og FutureBuilt har Frydenbø Eiendom sammen med arkitektfirmaet Artec igangsatt et ambisiøst prosjekt; en totalrehabilitering med visjon om så nærme 100% gjenbruk av materialer som mulig.

Gratulerer med en gratis kontorplass for et år!
Vinneren av konkurransen "Vinn en gratis kontorplass for et år" er stemt frem! Gratulerer så mye til Katherine Duarte fra Grønne Ord AS som ble stemt frem som vinner av en gratis kontorplass i Frydenbø Eiendoms coworking-space for et helt år! Hun vant med god margin på stemmene, og vi gleder oss til å få henne på plass som leietaker hos oss!

Carpool med Frydenbø og Brann
Episode 8 av Carpool med Frydenbø og Brann er ute! Denne gangen blir vi med sjåfør Cecilie Redisch Kvamme og programleder Ingrid Østervold Stenevik, som tok med seg Amalie Eikeland og Nora Eide Lie til VilVite-senteret!

Frydenbø etablerer seg i Ålesund og Molde
Frydenbø Bil melder at de etablerer seg i Ålesund og Molde med oppkjøp av Møller Bil og befester med dette oppkjøpet sin posisjon som Vestlandets ledende bilforhandler.

Frydenbø Bil på plass i bilbyen Kokstad!
Etter nærmere 30 år med formidabel vekst på Minde har Frydenbø Bil nå flyttet inn i bilbyen på Kokstad. Frydenbø har gjort betydelige fremskritt de siste årene, og tar nå et stort sprang fremover med et imponerende nytt bilanlegg.

Frydenbø Industri ekspanderer og etablerer seg i Tromsø
Frydenbø Industri etablerer seg i Tromsø med oppkjøp av elektroselskapet Elektro og Ventilasjon AS. Selskapet endrer samtidig navn til Frydenbø Industri Tromsø, og blir Frydenbø Industris syvende lokasjon i Norge.

Berge & Co endrer navn til Frydenbø Bil
For om lag ett år siden kjøpte Frydenbø den anerkjente bilforhandleren Berge & Co i Førde. Berge & Co er etablert i Førde, Sogndal, Måløy, Stryn og Ørsta og er bilforhandler av merkene Volkswagen og Volkswagen nyttekjøretøy, Audi og Škoda. Nå endrer Berge & Co navn til Frydenbø Bil.

Ny konserndirektør i Frydenbø Eiendom
Christine Flataker Johannessen kommer fra stillingen som administrerende direktør i Tide Buss. Hun tiltrer ny rolle som øverste leder for Frydenbøs eiendomsvirksomhet i august.

Gratulerer med fantastiske VM-prestasjoner!
Frydenbø er stolt sponsor av Skiforbundet Alpint og har fulgt spent med på både Para-VM i Spania og senest VM i Frankrike. Begge ble fylt med fantastiske prestasjoner, en medaljer til Norge og ikke minst en nybakt verdensmester fra Bergen.

Frydenbø Eiendom og LAB Eiendom kjøper Skjøndals Eiendom på Damsgård
Frydenbø Eiendom AS har sammen med LAB Eiendom, som er del av AF Gruppen, kjøpt 100% av aksjene i Skjøndals Eiendom AS og dermed sikret seg sentralt plasserte eiendommer på Damsgård.

>>> Les mer på frydenbo.no

Frydenbø - stolt støttespiller

Frydenbøs kjerneverdier, entusiastisk, ærlig og ansvarlig skal synliggjøres i alt vårt virke. Vårt samfunnsengasjement skal komme til syne i idrett og kultur, spesielt i de nærområdene hvor vi driver forretning. Sponsorvirksomheten skal skape engasjement og involvering av ansatte, kunder og øvrige innbyggere, med det formål å styrke merkevaren Frydenbø og bidra til et godt nærmiljø i områdene hvor vi er lokalisert.

2023 går inn i Brann-historien som et av de absolutt mest minnerike årene. Med cupgull, seriesølv og europakvalifisering for herrene og Champions League for damene stod høydepunktene virkelig i kø. Brann opplever et enormt engasjement fra næringsliv og supportere. Fremst står de syngende supporterne på Frydenbø-tribunen, som var utsolgt gjennom hele fjoråret. Damelagets kvartfinaler mot Barcelona i Champions League var et verdig punktum på en utrolig sesong. I tillegg vant Branns gatelag nasjonal turnering som ble gjennomført på Nymark.

For Alpinlandslaget har 2023 vært et aktivt og begivenhetsrikt år, med mange høydepunkter både nasjonalt og internasjonalt. På herresiden har vi sett sterke prestasjoner i både Europacup og verdenscupen. Kvinnelandslaget gjorde sin nest beste sesong noensinne, med fantastiske resultater. Også paraalpinlandslaget leverte en imponerende sterk sesong med en rekke topplasseringer, og endte på en sjetteplass i nasjonscupen. Det ble i tillegg arrangert verdenscup for både kvinner og menn i Kvitfjell på hjemmebane.

Vi har også fått følge AAFK og AAFK Fortuna, IK Start Menn og Kvinner, Sogndal FK Menn og Damer og Sarpsborg 08 tett gjennom sesongen som stolt sponsor og støttespiller.

Frydenbø takker for inspirerende samarbeid i 2023 og gratulerer med flotte prestasjoner på tvers av klubber, regioner og ligaer!

Frydenbø har også samarbeid med en rekke fagmiljø og interesseorganisasjoner, og vi vil takke for godt samarbeidet gjennom 2023 til Bergen Næringsråd, Proptech Innovation, SRF, Bergen Skog- og Træplantingsselskap og Helt på Vidda-festivalen.

Frydenbø Group
frydenbo.no